

**MEDIJSKE NAVADE BREZPOSELNIH OSEB
IN VPLIV MEDIJEV NA OPRAVLJANJE DELA**

Vodja projekta: izr. prof. dr. Mateja Rek
Tehnična sodelavka: Kristina Milanovski Brumat

Ljubljana, 2016

MEDIJSKE NAVADE BREZPOSELNIH OSEB IN VPLIV MEDIJEV NA OPRAVLJANJE
DELA

Mateja Rek, Kristina Milanovski Brumat

Leto izdaje: 2016

Verzija: 7.1

Priložene datoteke:

-

- Priloga-Brezposelni 2016–analiza podatkov OFCOM 2015.doc (41 strani, 20 mb)
- Priloga-Brezposelni 2016–analiza podatkov MP 2014.doc (405 strani, 190 mb)
- Priloga-Brezposelni 2016–analiza podatkov OS starsi 2016.doc (104 strani, 110 mb)

»Infrastrukturni program Fakultete za medije – zbiranje, vodenje in arhiviranje podatkov o medijski pismenosti« financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS – ARRS kot infrastrukturni program. Sredstva je ARRS zagotovila po pogodbi št.1000-16-2916.

KAZALO

1	UVOD.....	7
1.1	Opredelitev brezposelne osebe.....	7
1.2	Predstavitev populacije brezposelnih v Sloveniji.....	8
1.3	Vpliv medijev na opravljanje dela	10
1.4	Predstavitev podatkov za analizo	10
1.4.1	<i>Baza podatkov OFCOM.....</i>	<i>11</i>
1.4.2	<i>Baze podatkov Infrastrukturnega programa Fakultete za medije – zbiranje, vodenje in arhiviranje podatkov o medijski pismenosti (lastni viri)</i>	<i>12</i>
2	MEDIJSKE NAVADE BREZPOSELNIH OSEB	13
2.1	Izpostavljenost medijem.....	13
2.2	Uporaba spleta.....	20
2.3	Zaupanje v medijske vsebine	23
3	POVEZANOST ZAPOSLOITVENEGA STATUSA STARŠEV Z MEDIJSKO IZPOSTAVLJENOSTJO IN VZGOJO OTROK.....	25
3.1	Sposobnosti razumevanja in vrednotenja informacij glede na zaposlitveni status	28
3.2	Izpostavljenost medijem.....	32
3.3	Aktivnosti povezane z mediji.....	38
3.4	Medijska izpostavljenost otrok glede na zaposlitveni status staršev.....	43
3.5	Otrokova raba lastnih medijev glede na zaposlitveni status staršev	49
3.6	Dnevne medijske aktivnosti otrok glede na zaposlitveni status staršev.....	51
3.7	Otrokovo vedenje na družbenih omrežjih glede na zaposlitveni status staršev	54
3.8	Omejevanje rabe medijev otrok in interpretacija medijskih vsebin.....	58
3.9	Primerna starost otrok za samostojno rabo medijev.....	61
4	POVZETEK	62
5	VIRI.....	64

KAZALO SLIK

Slika 1: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih gledali televizijo (glede na zaposlitveni status respondenta).....	13
Slika 2: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih poslušali radio (glede na zaposlitveni status respondenta).....	14
Slika 3: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih brali tiskani časopis (glede na zaposlitveni status respondenta).....	15
Slika 4: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih brali knjigo (glede na zaposlitveni status respondenta).....	16
Slika 6: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih uporabljali splet (glede na zaposlitveni status respondenta).....	18
Slika 7: Ali imate profil na družbenih omrežjih (glede na zaposlitveni status respondenta)	19
Slika 8: Kako pogosto ste na družbenih omrežjih glede na zaposlitveni status.....	22
Slika 12: Geografska porazdelitev brezposelnih respondentov v vzorcu brezposelnih staršev osnovnošolcev (1-6 razred OŠ).....	26
Slika 13: Porazdelitev brezposelnih respondentov glede na mesto oz. podeželje	27
Slika 9: Ali bi objavili informacije o tem, kaj delate zadnje čase (glede na zaposlitveni status respondenta).....	29
Slika 10: Ali bi objavili informacije kako se počutite na splošno (glede na zaposlitveni status respondenta).....	30
Slika 11: Ali bi objavili fotografije z zabave (glede na zaposlitveni status)	31
Slika 14: Povprečna izpostavljenost staršev televiziji v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status).....	33
Slika 15: Povprečna poslušanje radia v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status).....	34
Slika 16: Povprečna dnevna uporaba računalnika ali tablice (glede na zaposlitveni status).....	35
Slika 17: Povprečna dnevna uporaba mobilnega telefona (glede na zaposlitveni status).....	36
Slika 18: Povprečen čas branja revij, časopisov v papirni obliki v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status).....	37
Slika 19: Povprečen čas igranja video iger (glede na zaposlitveni status)	39
Slika 20: Povprečen čas na spletu za neslužbene aktivnosti v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status).....	40

Slika 21: Povprečen čas na družbenih omrežjih (glede na zaposlitveni status).....	41
Slika 23: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev televiziji v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša).....	44
Slika 24: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev računalniku/tablici v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša).....	45
Slika 25: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev mobilnemu telefonu v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša).....	46
Slika 25: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev medijem v tiskani obliki v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša).....	47
Slika 26: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev video igram v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša).....	48
Slika 27: Ali ima otrok starša v lastni uporabi televizijo (glede na zaposlitveni status starša) ...	49
Slika 28: Ali ima otrok starša v lastni uporabi videoigre z ekranom (glede na zaposlitveni status starša).....	49
Slika 29: Koliko je povprečno vaš otrok na internetu v minutah dnevno glede na zaposlitveni status?.....	52
Slika 30: Koliko povprečno vaš otrok igra video igre v minutah dnevno glede na zaposlitveni status?.....	53
Slika 32: Otrok ima aktiven profil na družbenem omrežju glede za zaposlitveni status starša....	54
Slika 32: Otrok ima aktiven profil na družbenem omrežju glede za zaposlitveni status starša....	55
Slika 33: Otrok ima na profilu objavljene fotografije drugih, ki jih je ujel delati nekaj nenavadnega oz. zabavnega glede na zaposlitveni status starša.....	56
Slika 34: Otrok ima objavljene fotografije sebe v provokativni pozi glede na zaposlitveni status starša.	57
Nadaljevanje tabele.....	59
Slika 35: Ali starš postavlja omejitve ali pravila o tem, kaj sme njihov otrok gledati (glede na zaposlitveni status).....	60

KAZALO TABEL

Tabela 1: Odstotek brezposelnih med aktivnim prebivalstvom glede na starost.....	8
Tabela 3: Odstotek brezposelnih med aktivnim prebivalstvom glede na izobrazbo	9
Tabela 4: Trajanje brezposelnosti	9
Tabela 5: Število respondentov glede na zaposlitveni status (populacija VB).....	11
Tabela 6: Prisotnost na spletu glede na zaposlitveni status (v urah na teden).....	20
Tabela 7: Uporaba youtuba in lasten profil na družbenih omrežjih glede na zaposlitveni status.	21
Tabela 8: Stališča do medijev glede na zaposlitveni status (5-stopenjska Likertova lestvica, pri čemer je 1-se sploh ne strinjam in 5-se popolnoma strinjam)	23
Tabela 9: Stališča glede zanesljivosti informacij različnih medijev glede na zaposlitveni status respondenta (1-popolnoma se ne strinjam, 6-popolnoma se strinjam)	24
Tabela 10: Povprečje trditev sposobnosti razumevanja in vrednotenja informacij glede na zaposlitveni status respondenta (1-popolnoma se ne strinjam, 6-popolnoma se strinjam)...	28
Tabela 11: Povprečna dnevna izpostavljenost staršev osnovnošolcev (1-6 razred OŠ) različnim medijem (glede na zaposlitveni status).....	32
Tabela 12: Povprečne dnevne aktivnosti povezane z mediji (glede na zaposlitveni status).....	38
Tabela 13: Povprečna dnevna izpostavljenost otrok različnim medijem (glede na zaposlitveni status starša v minutah).....	43
Tabela 14: Medijske aktivnosti otrok glede na zaposlitveni status staršev (v minutah).....	51
Tabela 15: Interpretacija medijskih vsebin in nakupne navade glede na zaposlitveni status staršev (Likertova lestvica: 1-nikoli, 5-vedno)	58
Tabela 16: Omejevanje rabe medijev in navzočnost staršev ob otrokovi rabi medijev glede na zaposlitveni status starša (Likertova lestvica: 1-nikoli, 5-vedno).....	58
Tabela 17: Mnenja o primerni starosti otroka za samostojno uporabo medijev (glede na zaposlitveni status starša).....	61

1 UVOD

1.1 Opredelitev brezposelne osebe

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (ZZZPB-UPB1) za brezposelno osebo šteje:

- osebo, ki ni v delovnem razmerju,
- samozaposleno osebo, katere dobiček iz dejavnosti, ki je ugotovljen brez upoštevanja znižanj in davčnih olajšav v skladu s predpisi o dohodnini in povečan za obračunane obvezne prispevke za socialno varnost, ni presegal zneska zajamčenega nadomestila plače in lastnik ali solastnik gospodarskih družb, ki ni zavarovan na drugi podlagi, in v katerih dobiček, zmanjšan za plačane prispevke za obvezno socialno zavarovanje, v zadnjem koledarskem letu pred nastankom brezposelnosti ni presegal zneska zajamčenega nadomestila plače,
- lastnik, zakupnik, najemnik ali drug uporabnik kmetijskega ali gozdnega zemljišča s katastrskim dohodkom do višine, ki je določena kot podlaga za vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
- osebo, ki ni upokojenec, študent, dijak, vajenec, udeleženec izobraževanja odraslih, mlajši od 26 let ali udeleženec izobraževanja ter udeleženec programa usposabljanja na delovnem mestu na podlagi programov ukrepov aktivne politike zaposlovanja.

in je:

- zmožna za delo,
- prijavljena pri zavodu,
- na razpolago za zaposlitev,
- aktivni iskalec zaposlitve.

Ne glede na določilo prejšnjega odstavka se za brezposelno osebo šteje oseba, ki je bila do nastanka brezposelnosti v delovnem razmerju in hkrati samozaposlena oseba, če njen dobiček iz dejavnosti, ki je ugotovljen brez upoštevanja znižanj in davčnih olajšav v skladu s predpisi o dohodnini in z upoštevanjem obračunanih obveznih prispevkov, ni presegal zneska zajamčenega nadomestila plače v zadnjem koledarskem letu pred nastankom brezposelnosti.

Brezposelnost poleg vpliva na finančne zmogljivosti osebe, vpliva na splošno kvaliteto človekovega življenja. Vpliva na vedenje in doživljanje brezposelne osebe. Namen pričujočega

poročila in spremljajočih prilog je predstaviti podatke, ki omogočajo analizo medijskih navad brezposelnih oseb in vpliva medijev na opravljanje dela.

1.2 Predstavitev populacije brezposelnih v Sloveniji

Tabela 1: Odstotek brezposelnih med aktivnim prebivalstvom glede na starost

	Aktivni - skupaj	Zaposleni	Brezposelni med aktivnim prebivalstvom	% brezposelnih med aktivnim prebivalstvom
Starost – SKUPAJ	937.485	816.383	121.102	12,92 %
15-19 let	3.854	1.828	2.026	52,57 %
20-24 let	33.906	24.742	9.164	27,03 %
25-29 let	103.114	84.245	18.869	18,30 %
30-34 let	134.041	118.442	15.599	11,64 %
35-39 let	143.724	130.397	13.327	9,27 %
40-44 let	135.113	123.555	11.558	8,55 %
45-49 let	139.062	125.935	13.127	9,44 %
50-54 let	133.370	117.374	15.996	11,99 %
55-59 let	90.321	73.366	16.955	18,77 %
60-64 let	19.069	14.588	4.481	23,50 %
65-69 let	1.676	1.676	0	0,00 %
70-74 let	235	235	0	0,00 %

Vir: Statistični urad Republike Slovenije: 2016

Tabela 2: Odstotek brezposelnih med aktivnim prebivalstvom glede na regijo

	Aktivni – skupaj	Zaposleni	Brezposelni	% brezposelnih med aktivnimi
SLOVENIJA	937.485	816.383	121.102	12,92 %
Pomurska	53.510	43.523	9.987	18,66 %
Podravska	145.768	124.973	20.795	14,27 %
Koroška	32.544	28.618	3.926	12,06 %
Savinjska	116.826	100.237	16.589	14,20 %
Zasavska	26.197	22.155	4.042	15,43 %
Posavska	34.426	29.374	5.052	14,67 %
Jugovzhodna Slovenija	66.138	57.220	8.918	13,48 %
Osrednjeslovenska	242.674	214.107	28.567	11,77 %
Gorenjska	91.496	82.925	8.571	9,37 %
Primorsko-notranjska	24.204	21.274	2.930	12,11 %
Goriška	52.503	46.947	5.556	10,58 %

Vir: Statistični urad Republike Slovenije: 2016

Največji odstotek brezposelnih je med osebami brez izobrazbe oziroma osebami z nepopolno osnovnošolsko izobrazbo in med osebami z dokončano srednješolsko izobrazbo, kar prikazuje tabela 3.

Tabela 3: Odstotek brezposelnih med aktivnim prebivalstvom glede na izobrazbo

	Aktivni - skupaj	Zaposleni	Brezposelni	% brezposelnih med aktivnimi
Osnovnošolska ali manj - skupaj	937.485	816.383	121.102	12,92 %
Brez izobrazbe, nepopolna osnovnošolska	113.130	86.912	26.218	23,18 %
Osnovnošolska	8.025	7.606	419	5,22 %
Srednješolska – skupaj	105.105	79.306	25.799	24,55 %
Nižja poklicna, srednja poklicna	543.733	470.141	73.592	13,53 %
Srednja strokovna, srednja splošna	224.802	191.341	33.461	14,88 %
Višješolska, visokošolska - skupaj	318.931	278.800	40.131	12,58 %
Visokošolska 1. stopnje ipd.	280.622	259.330	21.292	7,59 %
Visokošolska 2. stopnje ipd.	120.399	110.215	10.184	8,46 %
Visokošolska 3. stopnje ipd.	135.406	125.156	10.250	7,57 %
Visokošolska 3. stopnje ipd.	24.817	23.959	858	3,46 %

Vir: Statistični urad Republike Slovenije:2016

Tabela 4: Trajanje brezposelnosti

Trajanje brezposelnosti	Ø 2007	Ø 2008	Ø 2009	Ø 2010	Ø 2011	Ø 2012	Ø 2013	Ø 2014	Ø I-III 2015
0-2 meseca	13.330	12.488	22.777	20.712	21.218	21.515	23.275	21.618	25.281
3-5 mesecev	9.311	8.033	15.186	15.524	16.588	14.903	17.917	16.430	17.727
6-8 mesecev	6.839	5.771	10.232	11.748	12.614	10.561	13.306	12.407	9.946
9-11 mesecev	5.362	4.591	6.672	9.769	10.098	8.047	9.975	9.795	7.594
Dolgotrajno brezposelni	36.494	32.334	31.487	42.750	50.174	55.157	55.355	59.858	61.095
Skupaj	71.336	63.216	86.354	100.504	110.692	110.183	119.827	120.109	121.643

Vir: Dolgotrajno brezposelne osebe, Zavod RS za zaposlovanje 2015

Iz podatkov zavoda RS za zaposlovanje je razvidno, da največji delež brezposelnih oseb predstavljajo dolgotrajno brezposelni (1 leto ali več) in sicer skoraj toliko, kot tistih do 1 leta (vseh ostalih skupin skupaj).

1.3 Vpliv medijev na opravljanje dela

Raziskovanje vplivov medijev na delovno produktivnost je zelo kompleksno. Velika večina obstoječih raziskav meri posredne učinke medijev na produktivnost večinoma z samorefleksivnimi lestvicami. Najpogostejše novejša raziskave večino merijo povezave med uporabo družbenih omrežij in produktivnostjo.

Uporaba medijev (zlasti družbenih omrežij) nedvomno vpliva na opravljanje dela med zaposlenimi. V raziskavi Pew Research Center (2016) respondenti (zaposleni) zase glede uporabe družbenih medijem med delom večino (56%) zaposlenih trdi, da uporaba družbenih omrežij izboljšuje njihovo delovno produktivnost; le eden od petih (22%) misli, da škoduje. Med glavnimi razlogi za uporabo družbenih omrežij med delom navajajo Pew Research Center (2016):

- 34% jih uporablja družbena omrežja v službi za mentalno sprostitev
- 27% da so povezani z prijatelji in družino med službo
- 20% jih na ta način dobi informacije s katerimi lahko rešujejo probleme
- 17% da dobijo informacijo o svojih sodelavcih
- 12% da lahko postavljajo z delom povezana vprašanja

Na drugi strani je raziskovalna institucija Proskauer (2014) v raziskavi med 110 podjetji v ZDA ugotovila da:

- Več kot 80 % podjetij ima zaradi nižje potencialne produktivnosti postavljene omejitve uporabe družbenih omrežij.
- 70 % vseh podjetij uporablja disciplinske ukrepe pri kršitvah.
- 36 % podjetij učinkovito blokira družbena omrežja
- 41 % nadzoruje uporabo družbenih omrežij glede zaposlenih.

Na Univerzi v Bergen so ugotovili da družbeni mediji med delovnim časom negativno vplivajo na delovno uspešnost in škodujejo organizaciji. Tovrstna distrakcija naj bi imela negativne učinke, ki pa jih avtorji raziskave obravnavajo kot zadostne za merjenje ne pa zelo pomembne za praktičen pomen na celotno delovno uspešnost organizacije Andreassen in drugi (2014).

1.4 Predstavitev podatkov za analizo

Analiza je izvedena na podlagi podatkov podatkovne zbirke OFCOM in podatkov pridobljenih v okviru infrastrukturnega programa.

1.4.1 Baza podatkov OFCOM

Poročilo (OFCOM 2016) vsebuje raziskavo o medijskih navadah Britancev s poudarkom na digitalni pismenosti in uporabi interneta. Podatkovje¹ (OFCOM, 2015), ki smo ga uporabili, žal kljub veliki količini podatkov vsebuje le majhno število časovno merjene izpostavljenosti medijem. Raziskava tudi ni zajela podatkov o izpostavljenosti tradicionalnim medijem (TV, radio, revije..), zato lahko glede zaposlitvenega statusa primerjamo le področja uporabe spleta, igranja družbenih omrežij in igranja video iger in s tem omejeno raziskujemo omenjeno povezavo. V raziskavi OFCOM (2015) je sodelovalo 1.841 respondentov, med njimi 59 brezposelnih oseb.

Tabela 5: Število respondentov glede na zaposlitveni status (populacija VB)

	Frekvenca	Odstotek
Polna zaposlitev (30 ur ali več)	623	33,8
Krajša zaposlitev (do 30 ur)	221	12,0
Iskalec zaposlitve	59	3,2
Študent	108	5,9
Upokojenec	545	29,6
Ne išče zaposlitve	285	15,5
Skupaj	1841	100,0

Vir: Analiza podatkov Ofcom (2015)

¹ Database-Media Literacy Tracker 2015 Adults. London, UK: Ofcom - Independent regulator and competition authority for the UK communications industries.
<https://www.ofcom.org.uk/research-and-data/media-literacy-research/adults-media-use-and-attitudes>

1.4.2 Baze podatkov Infrastrukturnega programa Fakultete za medije – zbiranje, vodenje in arhiviranje podatkov o medijski pismenosti (lastni viri)

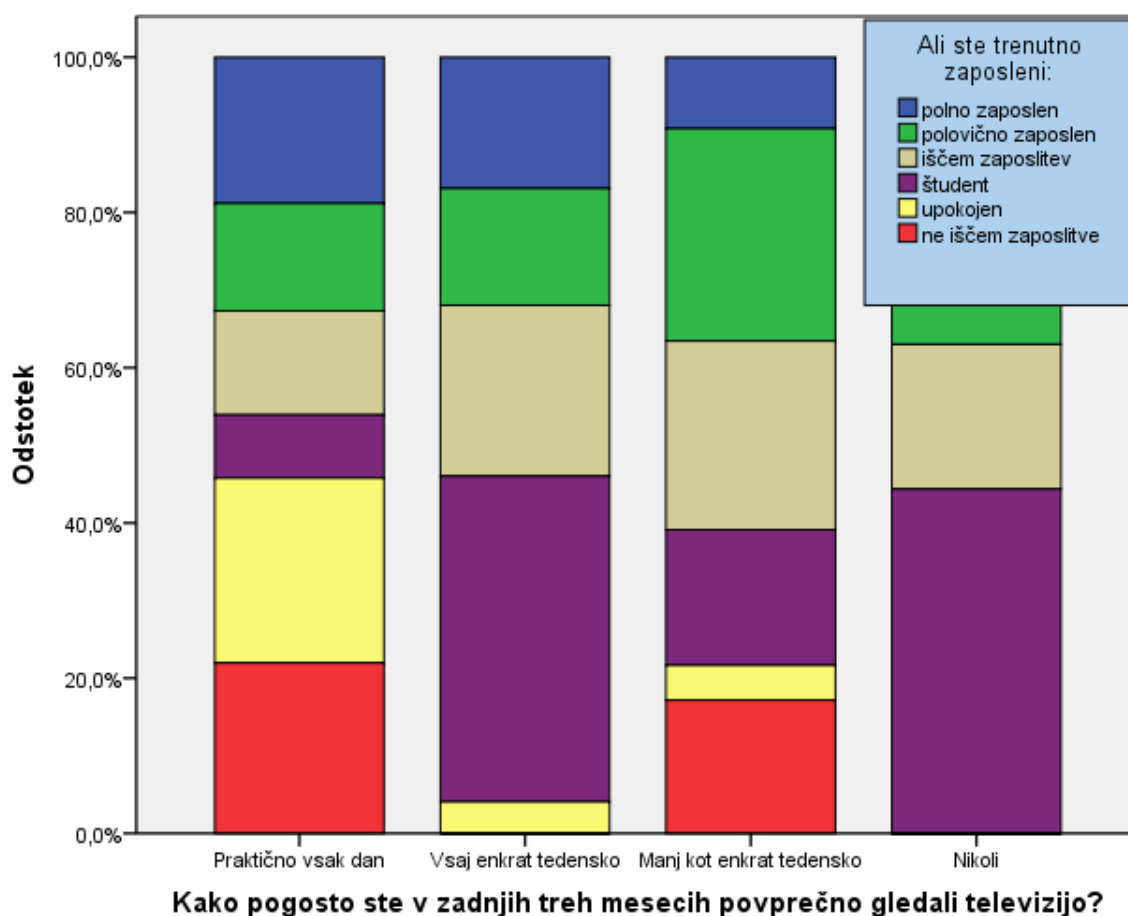
- Rek Mateja, Kovačič Andrej in Milanovski-Brumat Kristina (2014): Medijska pismenost 2014. Slovenija: Fakulteta za medije. Sodelovala sta 302 respondentov iz celotne Slovenije. Podatki so uteženi glede na slovensko populacijo (več o podatkih na www.pismenost.si ter v Rek in Milanovski-Brumat, 2016a). Segment brezposelnih je sestavljalo 19 oseb.
- Rek Mateja in Milanovski Brumat Kristina (2016): Mediji in osnovnošolski otroci (1-6 razred). Slovenija: Fakulteta za medije. Podatki so bili pridobljeni v obdobju med 20.9.2016 in 3.11.2016. Sodelovalo je 2.825 staršev iz celotne Slovenije, zato podatkovna zbirka omogoča veliko možnosti različnih analiz na področju medijev (več o podatkih na www.pismenosti.si ter v Rek in Milanovski-Brumat, 2016c). Segment brezposelnih oseb je tvorilo 206 staršev. Ker gre za razmeroma obsežen segment med 30 in 45 let starih odraslih, nam podatki lahko omogočijo osnovni vpogled v vprašanje ali prihaja do razlik glede izpostavljenosti in kritičnega vrednotenja medijev povezanih s statusom zaposlitve.

Zbrani podatki omogočajo primerjamo medijskih navad brezposelnih in njihovo primerjavo z ostalimi skupinami glede zaposlitvenega statusa ter ugotavljanje, v kolikšni meri se izpostavljenost medijem in mnenja brezposelnih glede uporabe medijev razlikujejo od ostale populacije.

2 MEDIJSKE NAVADE BREZPOSELNIH OSEB

2.1 Izpostavljenost medijem

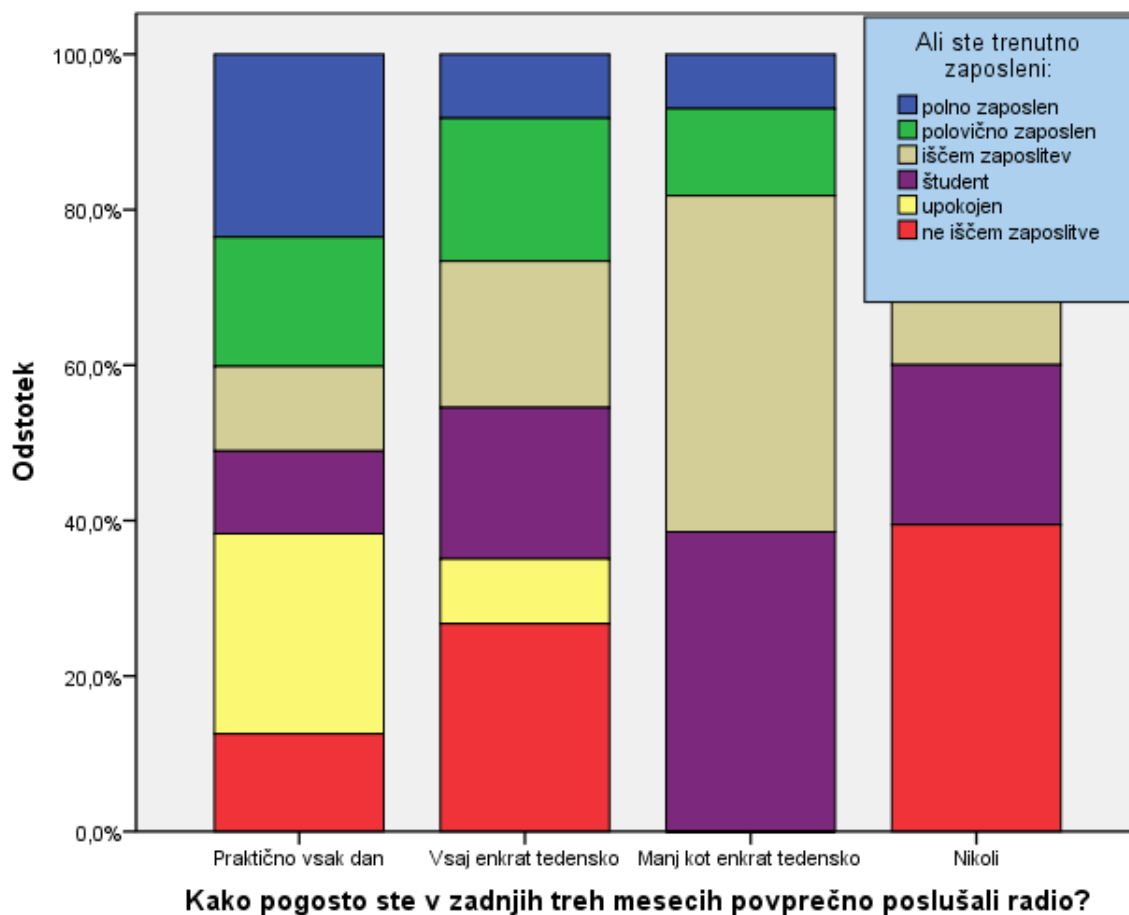
Slika 1: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih gledali televizijo (glede na zaposlitveni status respondenta)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Iz zgornje slike je videti, da upokojeneci in osebe, ki ne iščejo zaposlitve, najbolj izstopajo glede večje pogostosti gledanja televizije. Iskalci zaposlitve ne izstopajo od povprečja.

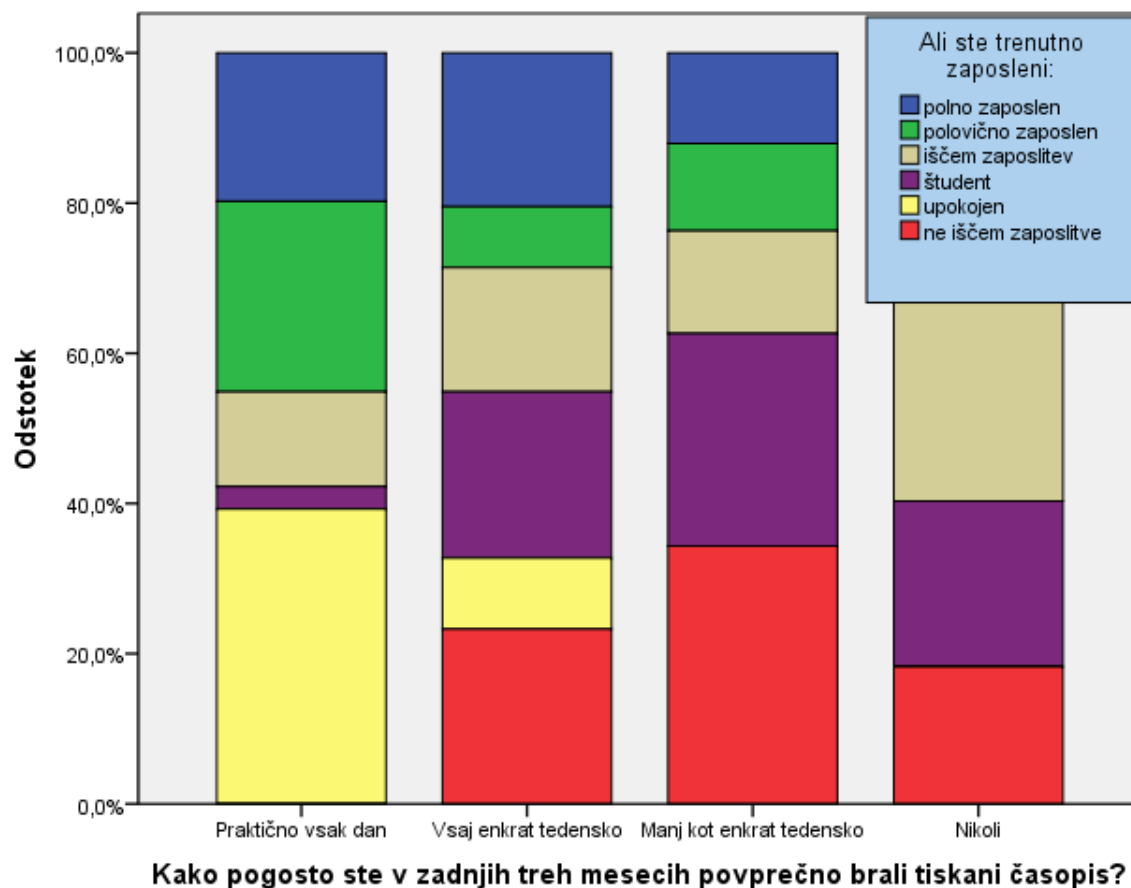
Slika 2: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih poslušali radio (glede na zaposlitveni status respondenta)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Podobno kot pri televiziji so najbolj pogosti poslušalci upokojenji, sledijo zaposleni (verjetno poslušajo radio tudi v službi).

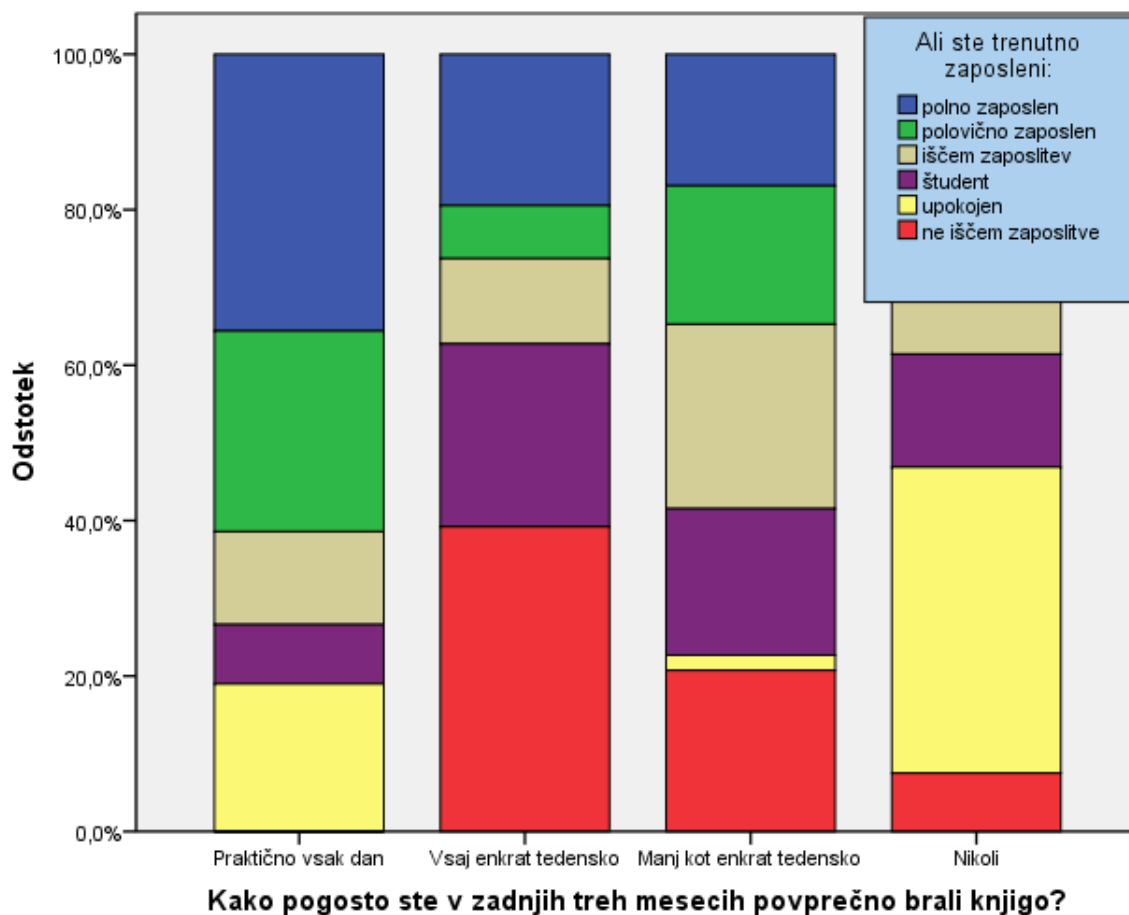
Slika 3: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih brali tiskani časopis (glede na zaposlitveni status respondenta)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Iskalci zaposlitve manj kot je povprečje berejo tiskan časopis.

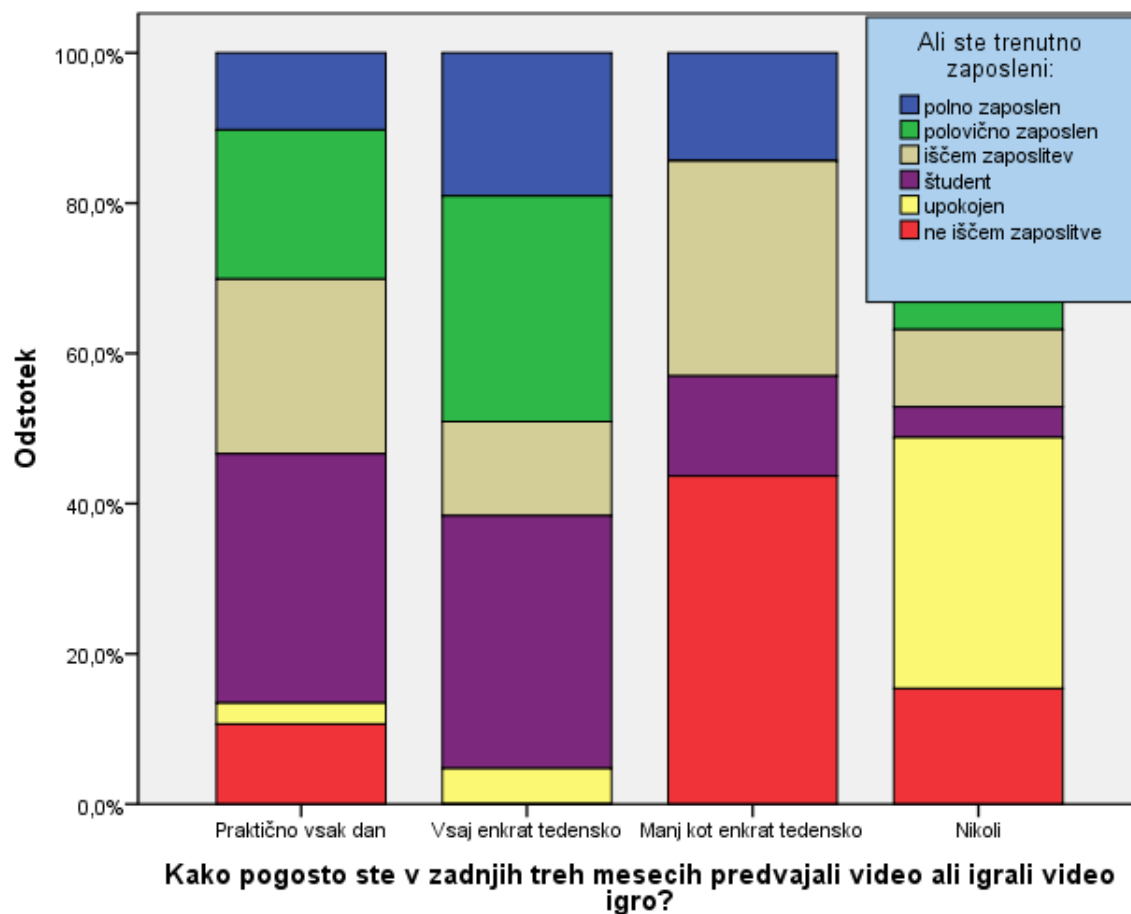
Slika 4: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih brali knjigo (glede na zaposlitveni status respondenta)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Veliko večji delež zaposlenih v primerjavi z iskalci zaposlitve bere knjige. Tisti, ki zaposlitve ne iščejo v nasprotju berejo manj največ enkrat tedensko ali manj.

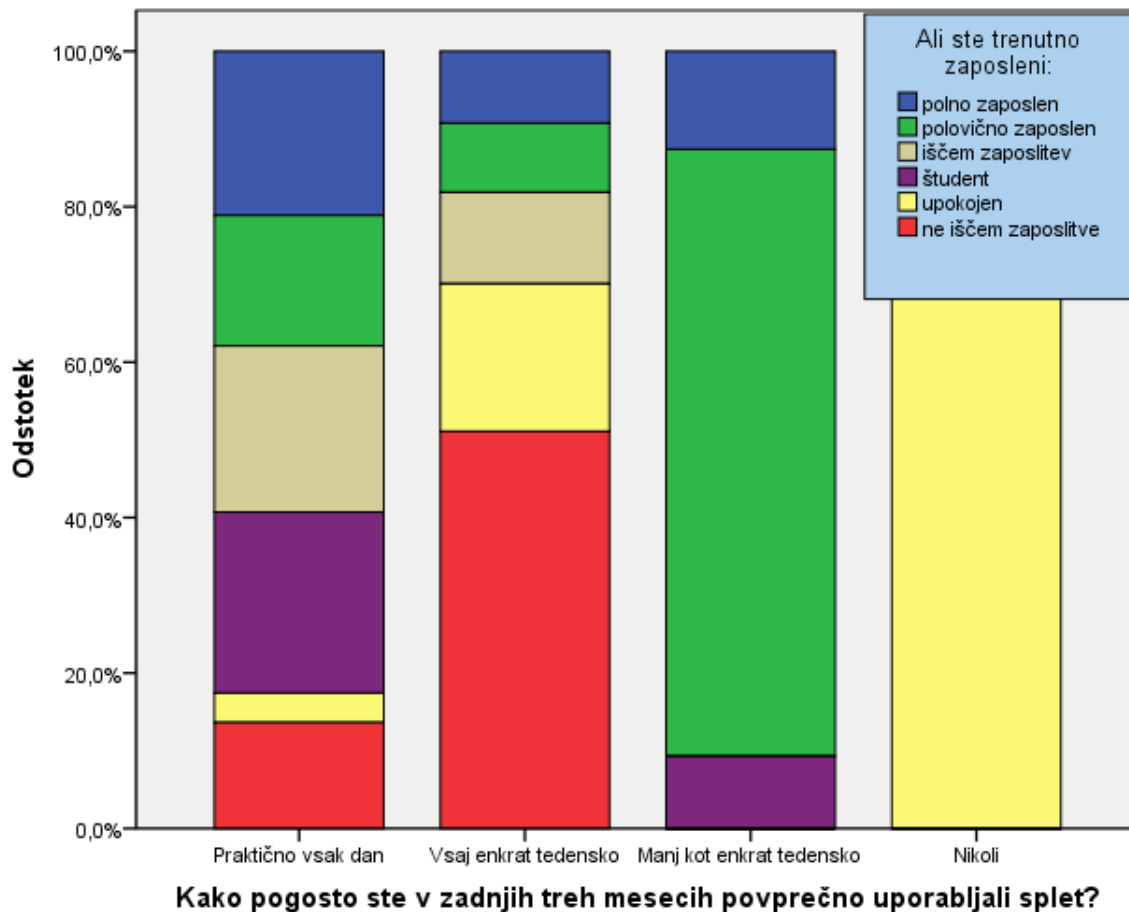
Slika 5: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih predvajali video ali igrali video igre (glede na zaposlitveni status respondenta)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Iskalci zaposlitve več igrajo video igre kot zaposleni. Največ igrajo igre študentje.

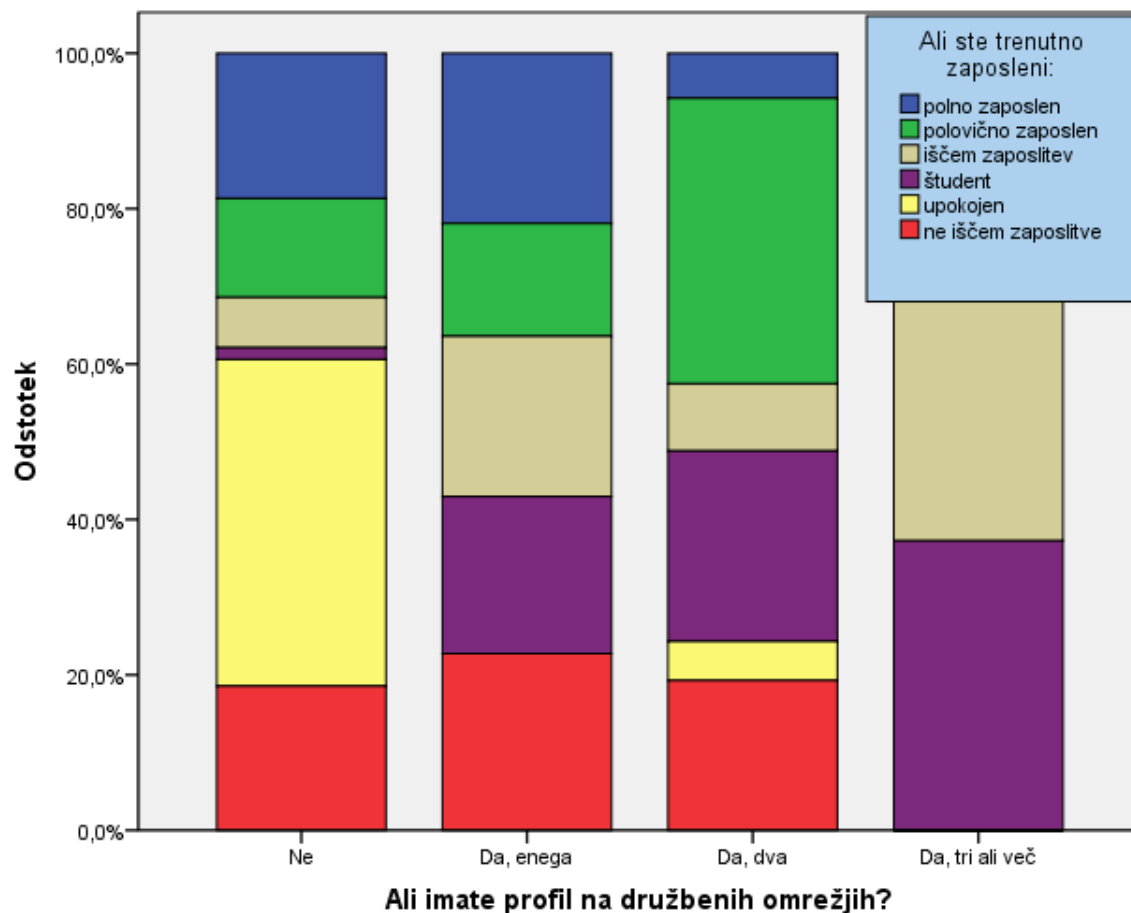
Slika 6: Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih uporabljali splet (glede na zaposlitveni status respondenta)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Iskalci zaposlitve povečini pogosteje uporabljajo splet kot zaposleni. Študenti so najbolj pogosti dnevni uporabniki.

Slika 7: Ali imate profil na družbenih omrežjih (glede na zaposlitveni status respondenta)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Le majhen delež brezposelnih nima profila na družbenih omrežjih, veliko (podobno kot študentov) pa jih ima tri ali več profile.

2.2 Uporaba spleta

V spodnji tabeli vidimo razlike igranja video iger glede na zaposlitveni status (Ofcom 2014) na vzorcu brezposelne populacije v Veliki Britaniji. Največ igrajo video igre brezposelne osebe, tako tiste, ki ne iščejo zaposlitve (4 ure tedensko) ali pa jo iščejo (4 ure tedensko).

Tabela 6: Prisotnost na spletu glede na zaposlitveni status (v urah na teden)

	Koliko ur na teden igrate video igre?	Koliko ur na teden ste na spletu v celoti?	Koliko ur na teden ste na spletu v službi ali na izobraževanju?	Koliko ur na teden ste na spletu drugje kot doma?
Polna zaposlitev (30 ur ali več)	3	12	9	2
Krajša zaposlitev (do 30 ur)	3	11	3	2
Iskalec zaposlitve	4	11	3	2
Študent	3	21	9	4
Upokojenec	3	5	0	0
Ne išče zaposlitve	4	13	0	2
Skupaj	3	10	4	2

Vir: Analiza podatkov Media literacy tracker (Ofcom, 2015)

Največ so na spletu prisotni v povprečju študenti (21 ur tedensko). Iskalci zaposlitve so z 11 urami tedensko okvirno v povprečju celotne populacije odraslih. Pomemben delež zaposlenih je na spletu prisoten večino časa v službi (pri tistih s polno zaposlitvijo od 11 ur na teden 9 ur) in uporabljajo splet tudi za aktivnosti povezane z delovnim mestom. Na drugi strani dostopa večina iskalcev zaposlitve na splet od doma.

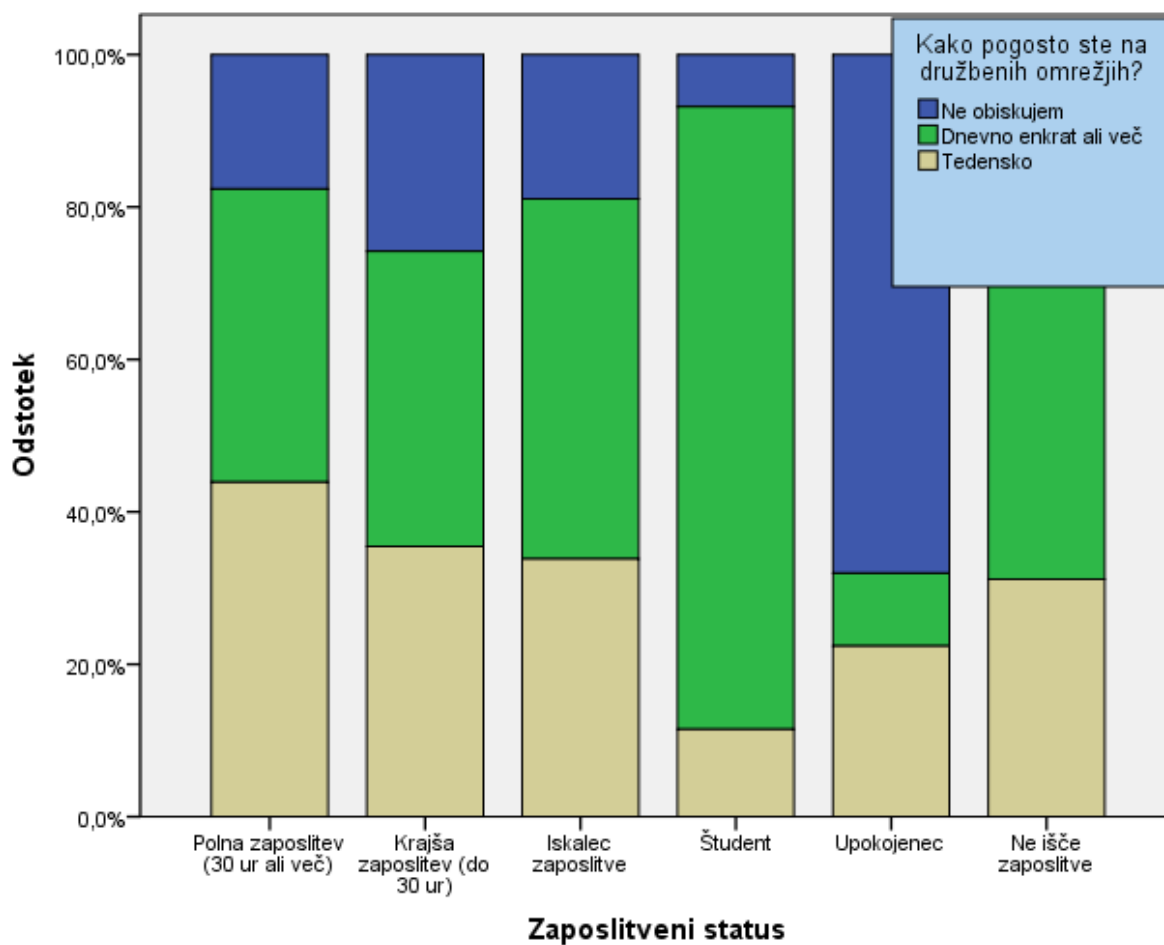
Tabela 7: Uporaba youtubea in lasten profil na družbenih omrežjih glede na zaposlitveni status

	Ali gledate Youtube (v odstotkih populacije)?	Ali imate profil na družbenih omrežjih?
Polna zaposlitev (30 ur ali več)	94	80
Krajša zaposlitev (do 30 ur)	90	77
Iskalec zaposlitve	98	82
Študent	98	94
Upokojenec	89	32
Ne išče zaposlitve	93	78
Skupaj	93	71

Vir: Analiza podatkov Media literacy tracker (Ofcom, 2015)

Iz zgornje tabele je razvidno, da zlasti največ študentov in iskalcev zaposlitve (praktično vsi) gledajo Youtube, kar je dobrih 5 % več kot zaposleni. Dobrih 80 % iskalcev zaposlitve ima profil na družbenih omrežjih, kar pa se bistveno ne razlikuje od zaposlenih.

Slika 8: Kako pogosto ste na družbenih omrežjih glede na zaposlitveni status.

Vir: Analiza podatkov Media literacy tracker (Ofcom, 2015)

Kot je razvidno iz zgornje slike se iskalci zaposlitve od povprečja bistveno ne razlikujejo od zaposlenih glede pogostosti obiska družbenih omrežij.

2.3 Zaupanje v medijske vsebine

Tabela 8: Stališča do medijev glede na zaposlitveni status (5-stopenjska Likertova lestvica, pri čemer je 1-se sploh ne strinjam in 5-se popolnoma strinjam)

	Vsak bi moral imeti pravico napisati na spletu karkoli želi	Uporabnike spleta je potrebno zaščititi pred neprimernimi vsebinami	Dokler splet zagotavlja dobre strani, ni pomembno kdo jih financira	Kadar obiščem spletno stran navadno verjamem temu kar preberem	Kadar obiščem družbeno omrežje navadno verjamem temu kar preberem
Polna zaposlitev (30 ur ali več)	2,95	4,23	3,12	3,42	2,73
Krajša zaposlitev (do 30 ur)	2,52	4,36	2,94	3,29	2,59
Iskalec zaposlitve	2,92	4,32	3,43	3,17	2,89
Študent	3,14	4,16	3,14	3,38	2,62
Upokojenec	2,28	4,41	2,86	3,20	2,53
Ne išče zaposlitve	2,80	4,33	2,81	3,08	2,72
Skupaj	2,75	4,30	3,01	3,31	2,68

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Iskalci zaposlitve dosegajo najvišjo strinjanje s trditvijo: »Dokler splet zagotavlja dobre strani, ni pomembno, kdo jih financira«. Hkrati iskalci zaposlitve tudi v primerjavi z drugimi najbolj od vseh skupin verjamejo temu, kar preberejo na družbenih omrežjih. Pri ostalih trditvah ni večjih odstopanj glede navedene skupine iskalcev zaposlitve.

Tabela 9: Stališča glede zanesljivosti informacij različnih medijev glede na zaposlitveni status respondenta (1-popolnoma se ne strinjam, 6-popolnoma se strinjam)

	Zanesljivost informacij časopisa (6-stopenjska lestvica).	Zanesljivost informacij na televiziji (6-stopenjska lestvica).	Zanesljivost informacij radio (6-stopenjska lestvica).	Zanesljivost informacij splet (6-stopenjska lestvica).
polno zaposlen	3,21	3,13	3,33	3,25
polovično zaposlen	3,25	3,53	3,63	3,53
iščem zaposlitev	3,23	3,12	3,22	2,94
Študent	3,18	3,03	3,16	3,04
Upokojen	3,25	3,33	3,27	5,13
ne iščem zaposlitve	3,00	2,58	2,58	2,85
Skupno	3,20	3,12	3,28	3,36

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

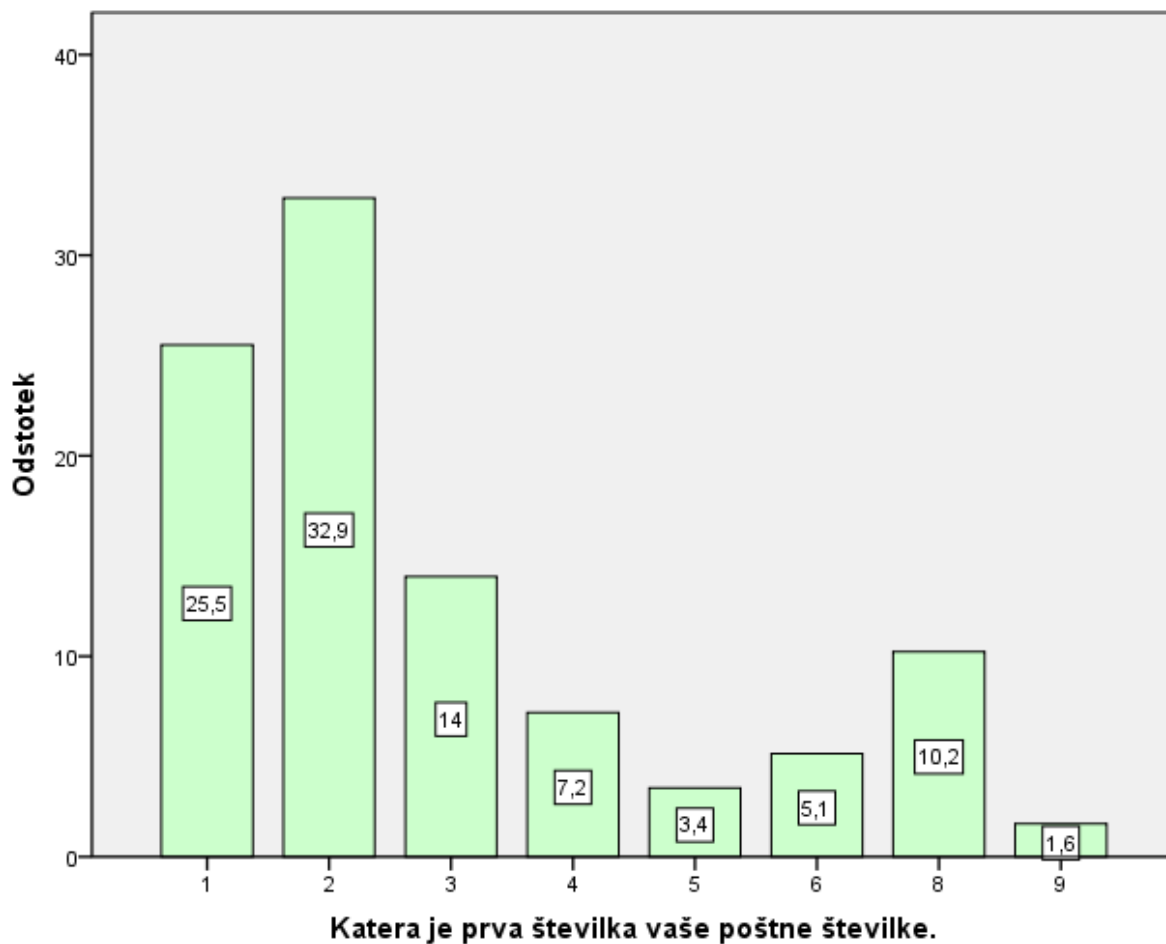
Najnižje vrednotijo zanesljivost informacij v časopisih, na televiziji, radiu in spletu respondenti, ki ne iščejo zaposlitve. Iskalci zaposlitve večinoma ne izstopajo od povprečja, razen z slabšim mnenjem glede zanesljivosti informacij na spletu.

3 POVEZANOST ZAPOSLOVNEGA STATUSA STARŠEV Z MEDIJSKO IZPOSTAVLJENOSTJO IN VZGOJO OTROK

Podatki so bili pridobljeni v obdobju med 20.9.2016 in 3.11.2016. Sodelovalo je 2.825 staršev osnovnošolcev (1-6- razred) iz celotne Slovenije, zato podatkovna zbirka omogoča veliko možnosti različnih analiz na področju medijev (več o podatkih na www.pismenosti.si ter v Rek in Milanovski-Brumat, 2016c). Ker gre za razmeroma obsežen segment med 30 in 45 let starih odraslih, nam podatki lahko omogočijo osnovni vpogled v vprašanje ali prihaja do razlik glede izpostavljenosti in kritičnega vrednotenja medijev povezanih s statusom zaposlitve.

Podatkovna zbirka sicer reprezentativno geografsko predstavlja slovensko prebivalstvo, ne pa tudi glede spolne (izrazito ženska) in starostne strukture (pretežno med 30 in 50 letom). Iz navedenega podajamo, da je analiza omejena na omenjeno populacijo, zato je tudi nismo dodatno uteževali. Analiza podatkovne zbirke staršev osnovnošolcev torej služi, da pridobimo osnovna spoznanja ali obstaja povezava med mediji in brezposelnostjo v starostni skupini 30-45 let, ne pa tudi, da lahko rezultate posplošimo na celotno populacijo. Na drugi strani pa smo z analizo staršev osnovnošolcev pridobili tudi možnost razumevanja različne izpostavljenosti in odnosa do medijev otrok glede na zaposlitveni status staršev, kar je še posebej pomembno pri vrednotenju vpliva pojava brezposelnosti staršev v povezavi z medijsko izpostavljenostjo njihovih otrok.

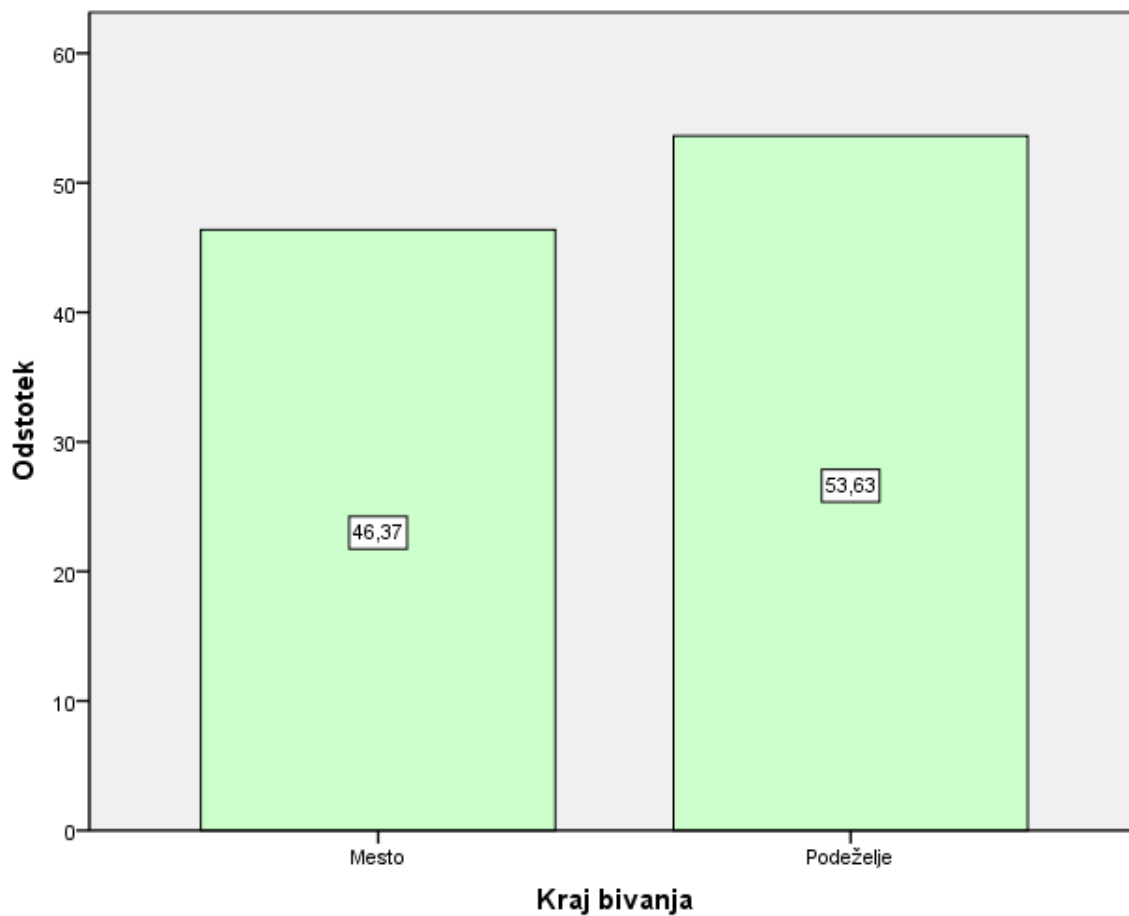
Slika 9: Geografska porazdelitev brezposelnih respondentov v vzorcu brezposelnih staršev osnovnošolcev (1-6 razred OŠ)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Segment brezposelnih je do določene mere primerljiv s statističnimi podatki za Slovenijo (poglavje 2).

Slika 10: Porazdelitev brezposelnih respondentov glede na mesto oz. podeželje

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Brezposelni respondenti v vzorcu so relativno enakomerno razdeljeni na mesto in podeželje, kar ustreza demografiji prebivalstva v Sloveniji.

3.1 Sposobnosti razumevanja in vrednotenja informacij glede na zaposlitveni status

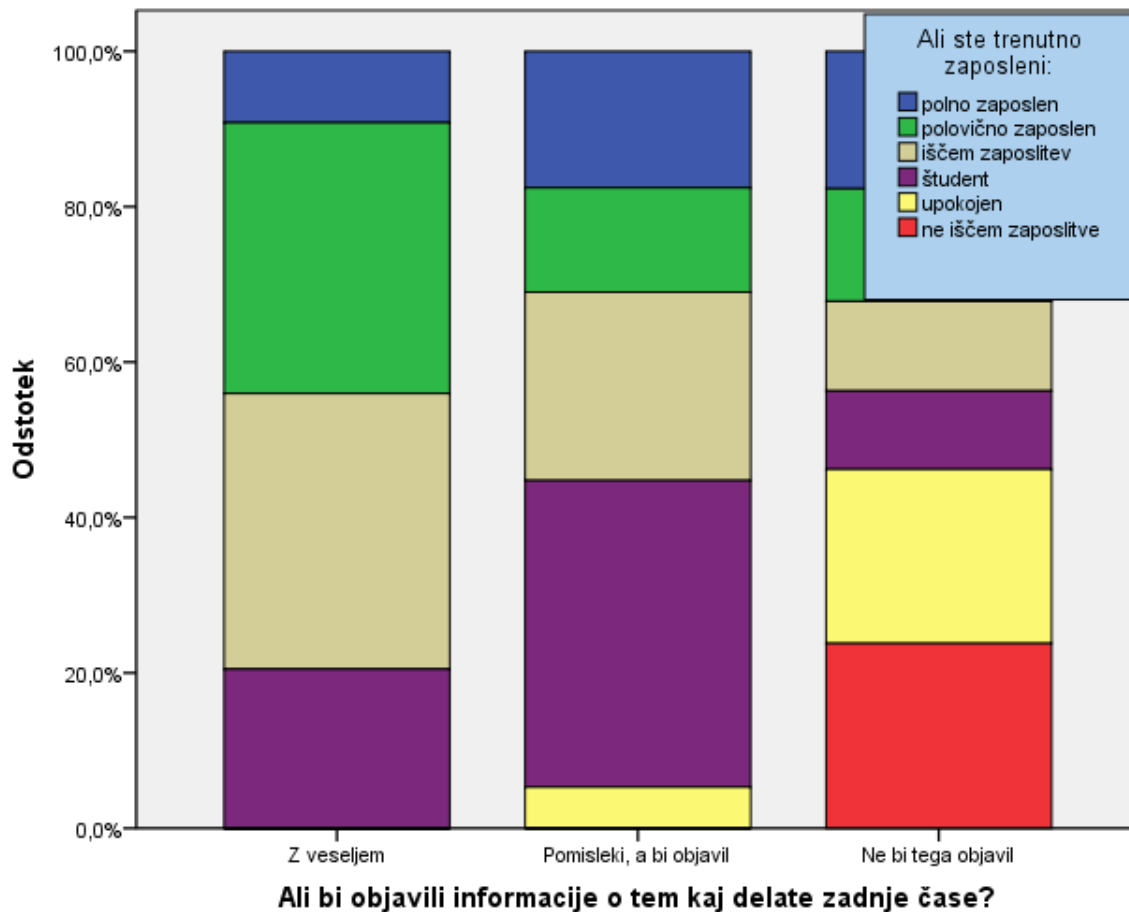
Tabela 10: Povprečje trditev sposobnosti razumevanja in vrednotenja informacij glede na zaposlitveni status respondenta (1-popolnoma se ne strinjam, 6-popolnoma se strinjam)

	Ocenite, kako težko je za vas razumeti kompleksna besedila (tehnična navodila ali specializirane članke) prvič, ko jih berete.	Ocenite, kako težko je za vas pisati kompleksna besedila na jasen in logično strukturiran način.	Ocenite, kako težko je za vas jasno opredeliti, kakšne informacije potrebujete pri reševanju problemov ali nalog.	Ocenite, kako težko je za vas pravilno ovrednotiti nasprotujoče si informacije, ki ste jih zbrali za reševanje nalog.
polno zaposlen	2,73	2,50	2,35	2,67
polovično zaposlen	2,44	2,72	2,68	2,88
iščem zaposlitev	2,33	2,44	1,95	2,20
študent	2,68	2,85	2,64	2,82
upokojen	3,84	4,02	3,46	3,84
ne iščem zaposlitve	3,00	3,15	2,73	2,73
Skupaj	2,77	2,70	2,49	2,74

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Iskalci zaposlitve se najmanj strinjajo s trditvami, da je težko razumeti, pisati, opredeliti in vrednotiti informacije, ki jih dobijo na spletu.

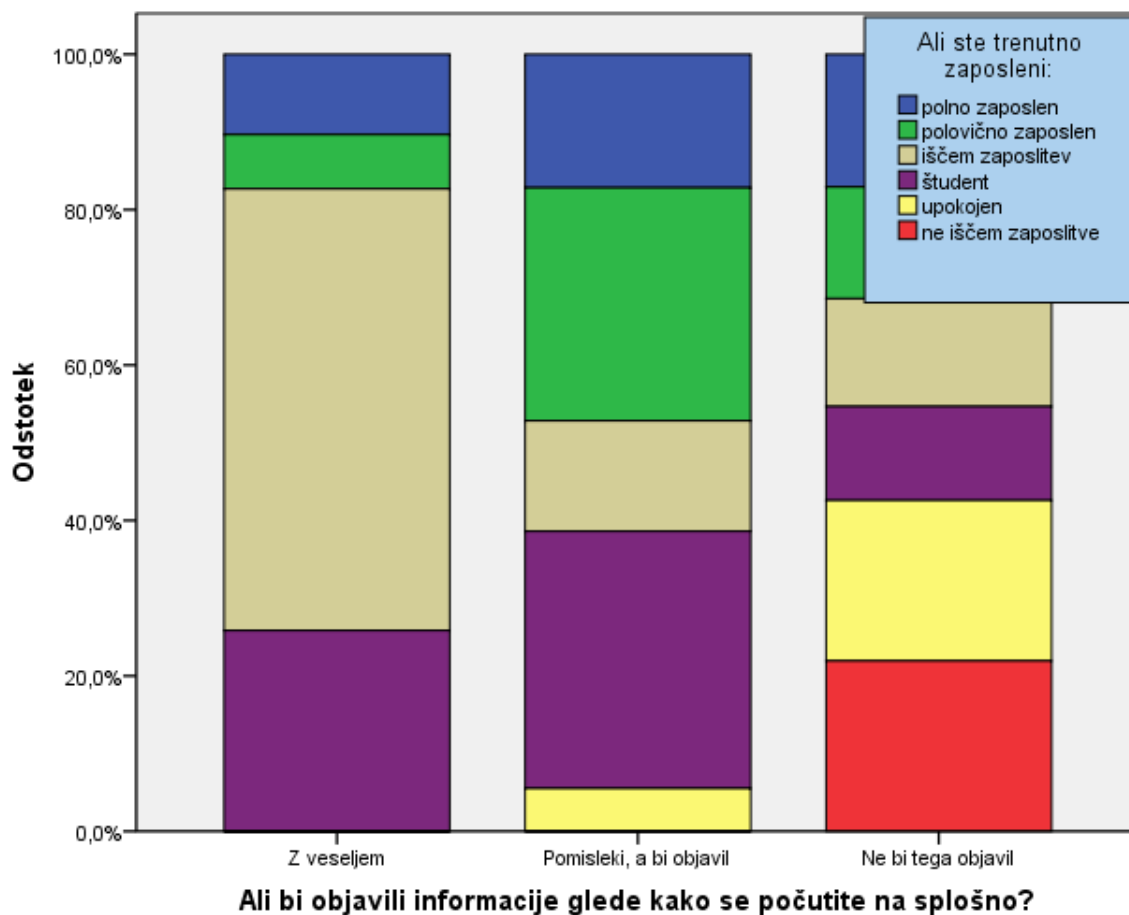
Slika 11: Ali bi objavili informacije o tem, kaj delate zadnje čase (glede na zaposlitveni status respondenta)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Iz zgornje slike je razvidno, da bi iskalci zaposlitve več kot povprečno objavili, kaj delajo zadnje čase.

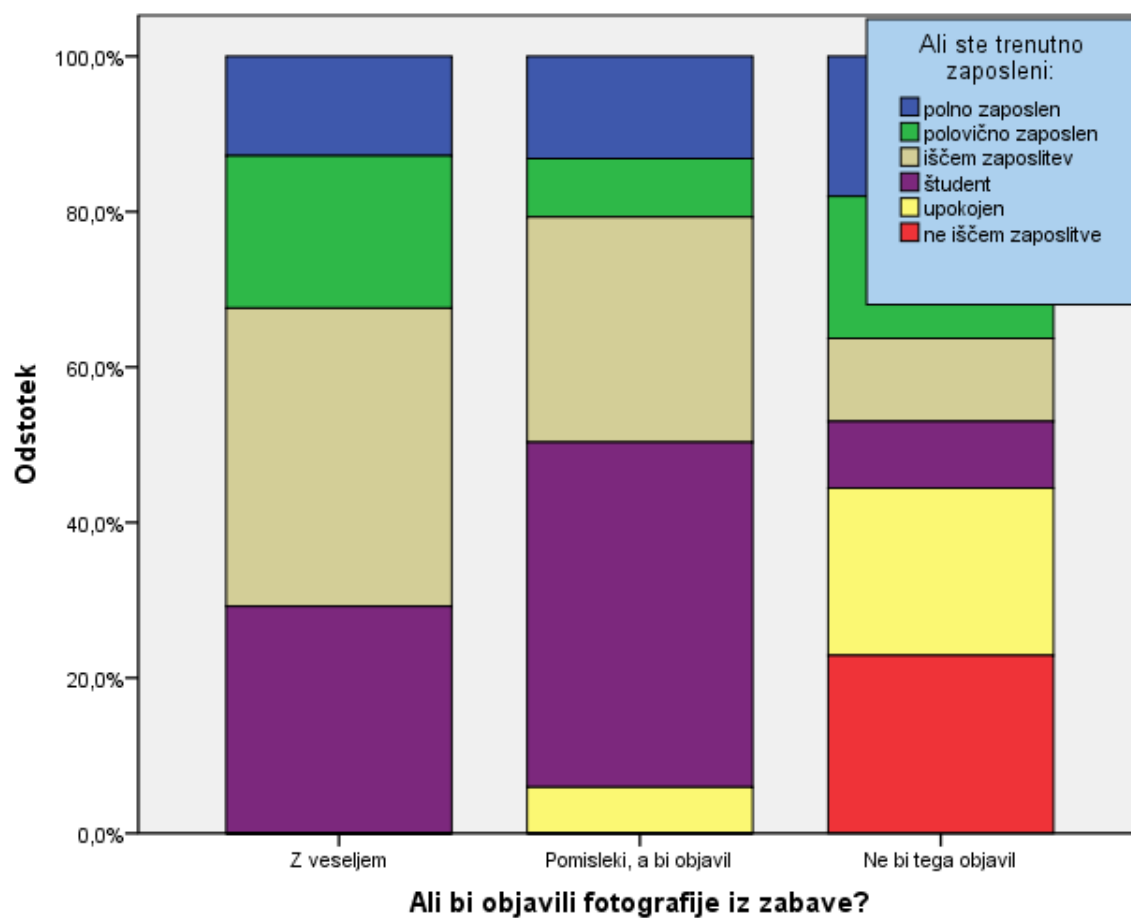
Slika 12: Ali bi objavili informacije kako se počutite na splošno (glede na zaposlitveni status respondenta)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Tudi informacije, kako se počutijo na splošno, bi pogosteje z veseljem objavili ravno iskanci zaposlitve.

Slika 13: Ali bi objavili fotografije z zabave (glede na zaposlitveni status)

Vir: Analiza podatkov Medijska pismenost 2014 (Rek, Kovačič in Milanovski-Brumat, 2014)

Iskalci zaposlitve bi povečini objavili tudi fotografije z zabave v večjem deležu kot zaposleni respondenti.

3.2 Izpostavljenost medijem

V spodnji tabeli prikazujemo povprečne dnevne izpostavljenosti brezposelnih staršev osnovnošolcev različnim medijem v minutah dnevno.

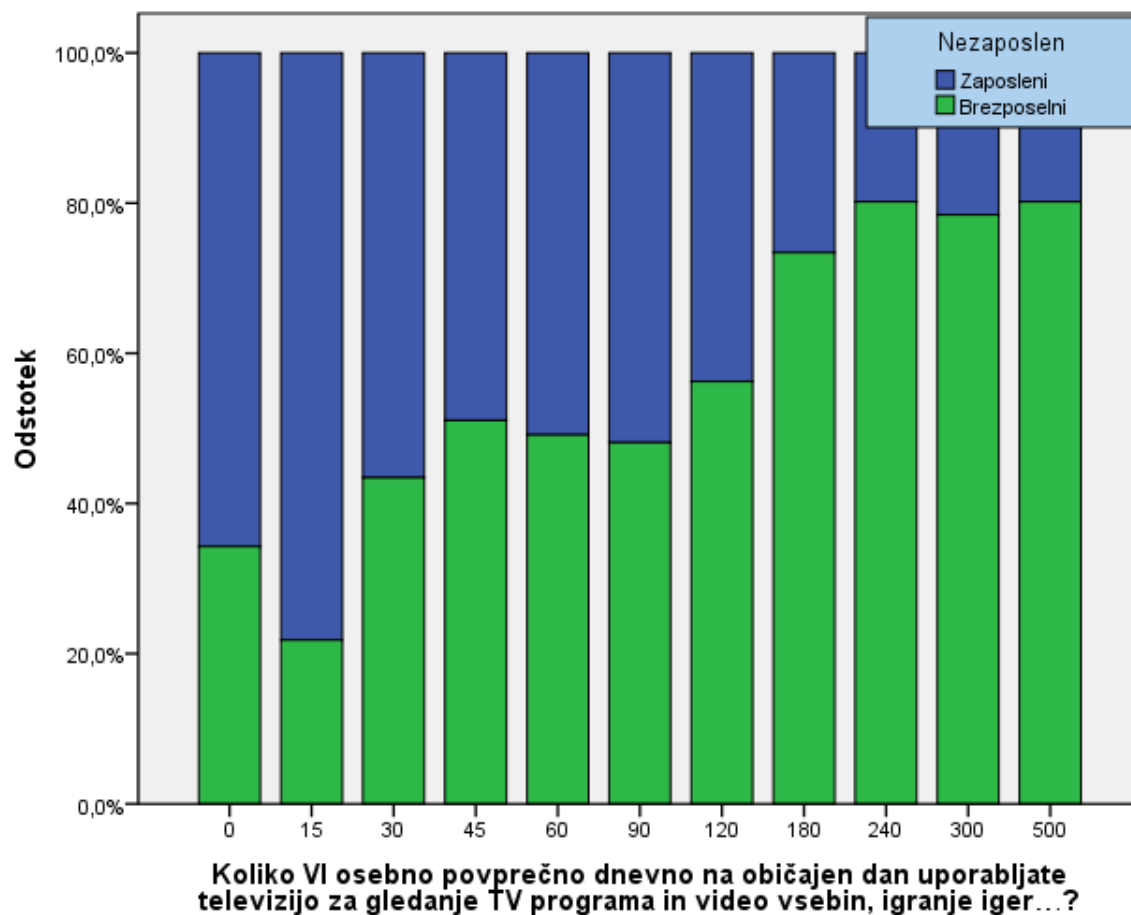
Tabela 11: Povprečna dnevna izpostavljenost staršev osnovnošolcev (1-6 razred OŠ) različnim medijem (glede na zaposlitveni status)

	Povprečno dnevno na običajen dan uporabljate televizijo za gledanje TV programa in video vsebin, igranje iger...?	Povprečno dnevno na običajen dan poslušate radio program?	Povprečno dnevno na običajen dan uporabljate računalnik/tablico?	Povprečno dnevno na običajen dan uporabljate mobilni telefon za vse namene?	Povprečno dnevno na običajen dan berete revije, časopise v papirnati obliki?
Zaposleni starš	67	126	174	93	27
Brezposeln starš	95	153	156	134	34
Skupaj	69	128	173	96	28

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

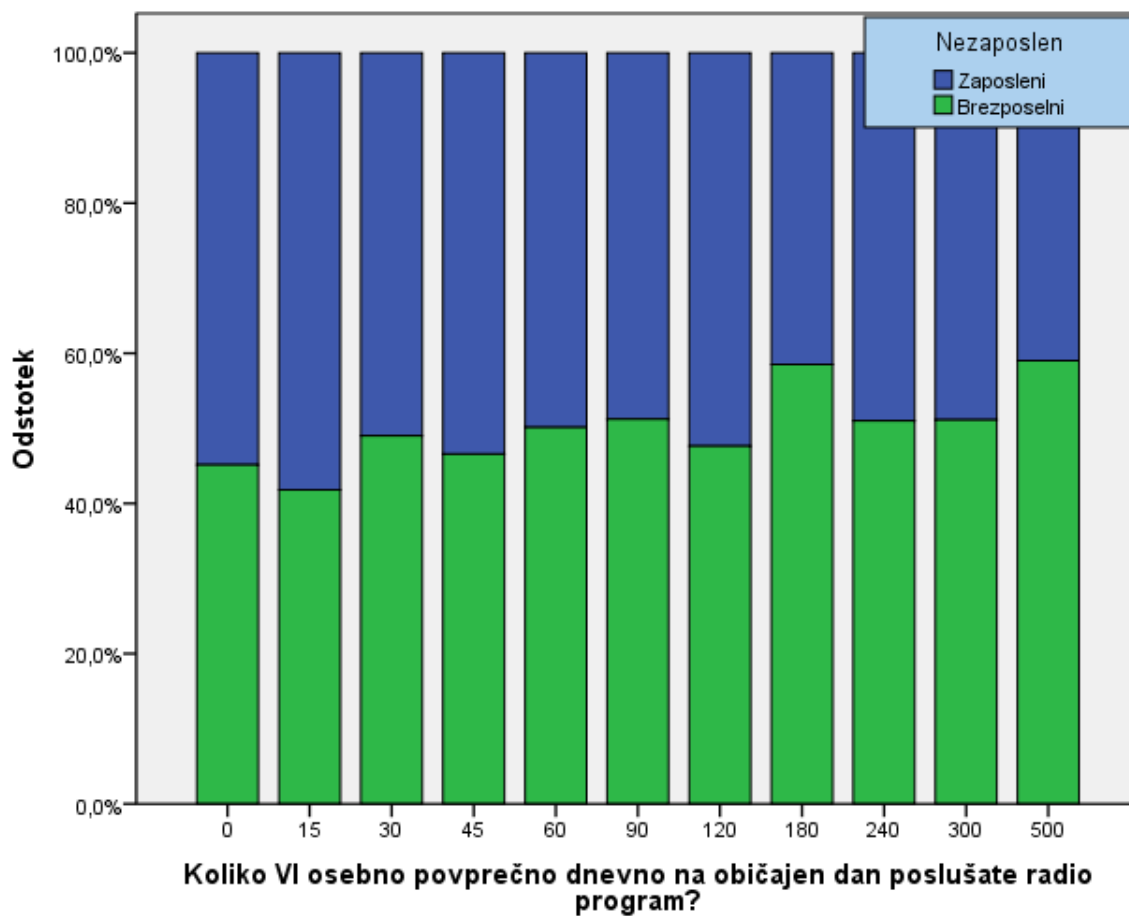
Opaziti je, da brezposelni starši v povprečju dnevno uporabljajo televizijo precej več (95 minut) kot zaposleni (67 minut). Precej več uporabljajo tudi telefon, poslušajo radio in berejo časopise in revije. Na drugi strani brezposelni starši manj uporabljajo računalnik ali tablico, kar je lahko posledica neuporabe za službene namene. Povprečja dobro podkrepijo tudi posamezne slike izpostavljenosti glede na zaposlitveni status.

Slika 14: Povprečna izpostavljenost staršev televiziji v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status)

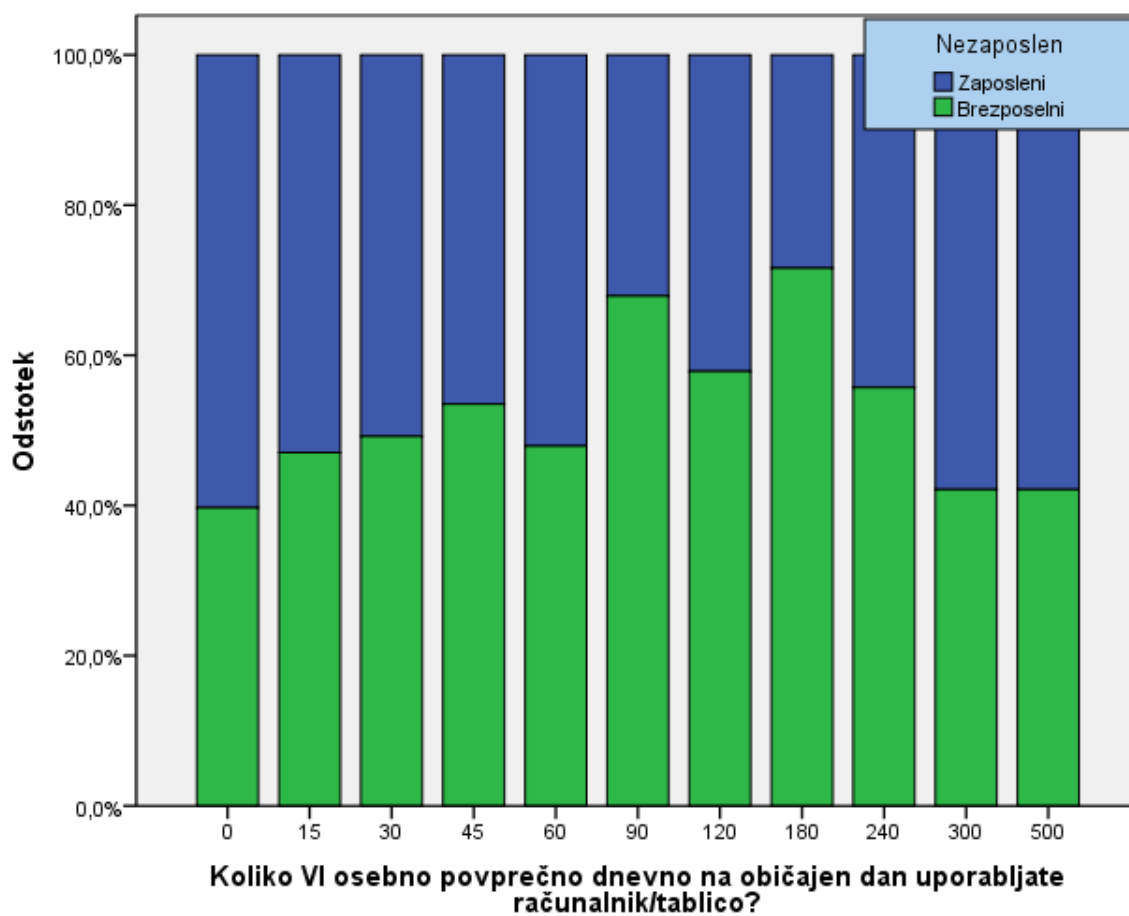
Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Slika 15: Povprečna poslušanje radia v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

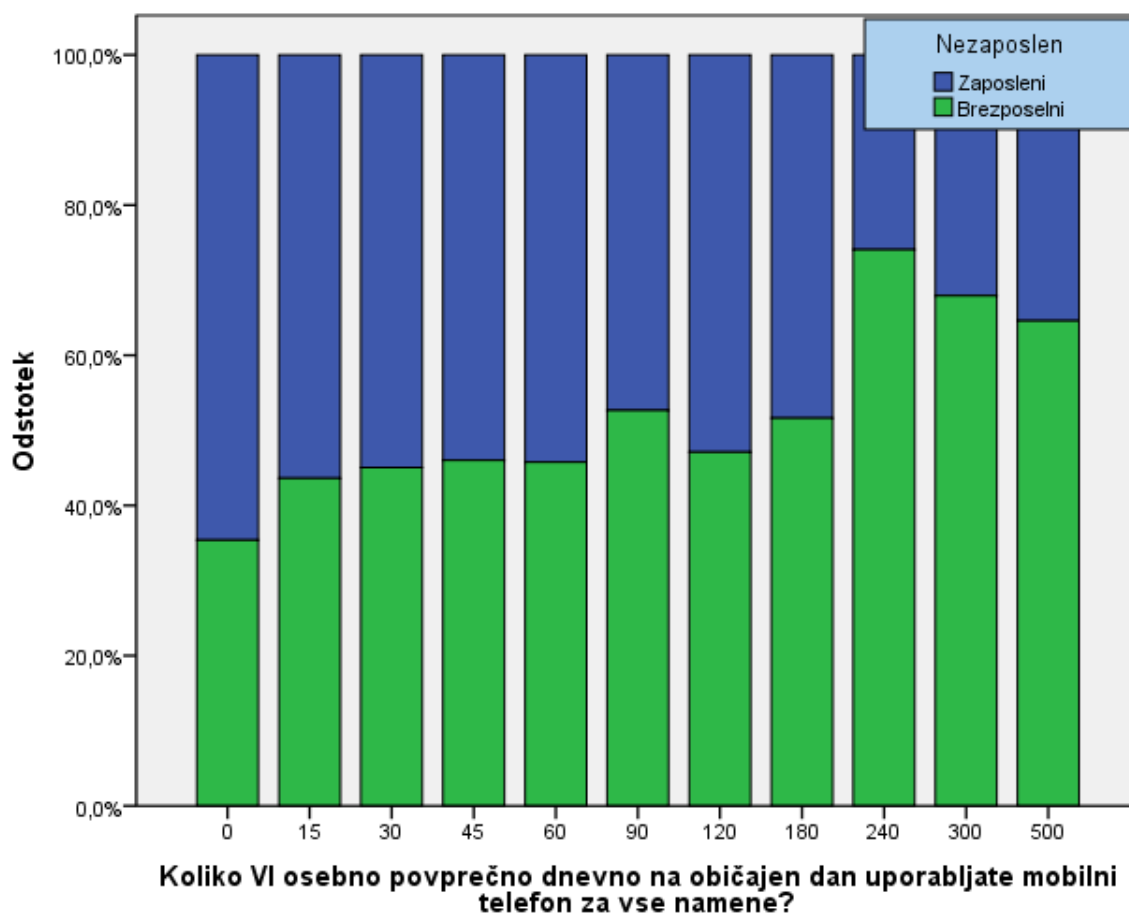
Slika 16: Povprečna dnevna uporaba računalnika ali tablice (glede na zaposlitveni status)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Iz slike je opaziti, da brezposelnost ne vpliva bistveno na povprečno uporabo računalnika/tablice.

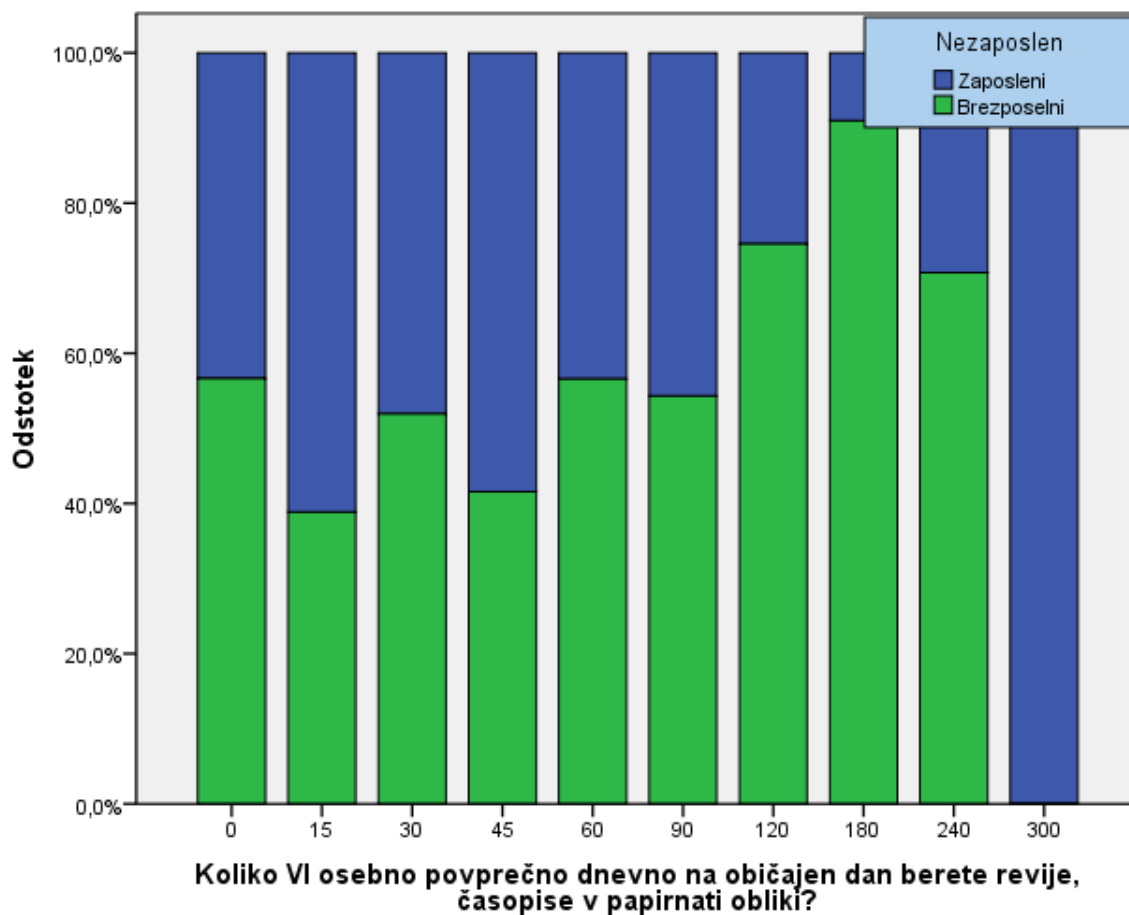
Slika 17: Povprečna dnevna uporaba mobilnega telefona (glede na zaposlitveni status)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Več je velikih uporabnikov mobilnega telefona med brezposelnimi.

Slika 18: Povprečen čas branja revij, časopisov v papirni obliki v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Iz slike je opaziti, da brezposelnost podaljšuje čas branje revij in časopisov v papirni obliki.

3.3 Aktivnosti povezane z mediji

V tabeli in slikah spodaj so razvidne povprečni dnevni časi namenjeni posameznim aktivnostim v povezavi z mediji glede na zaposlitveni status.

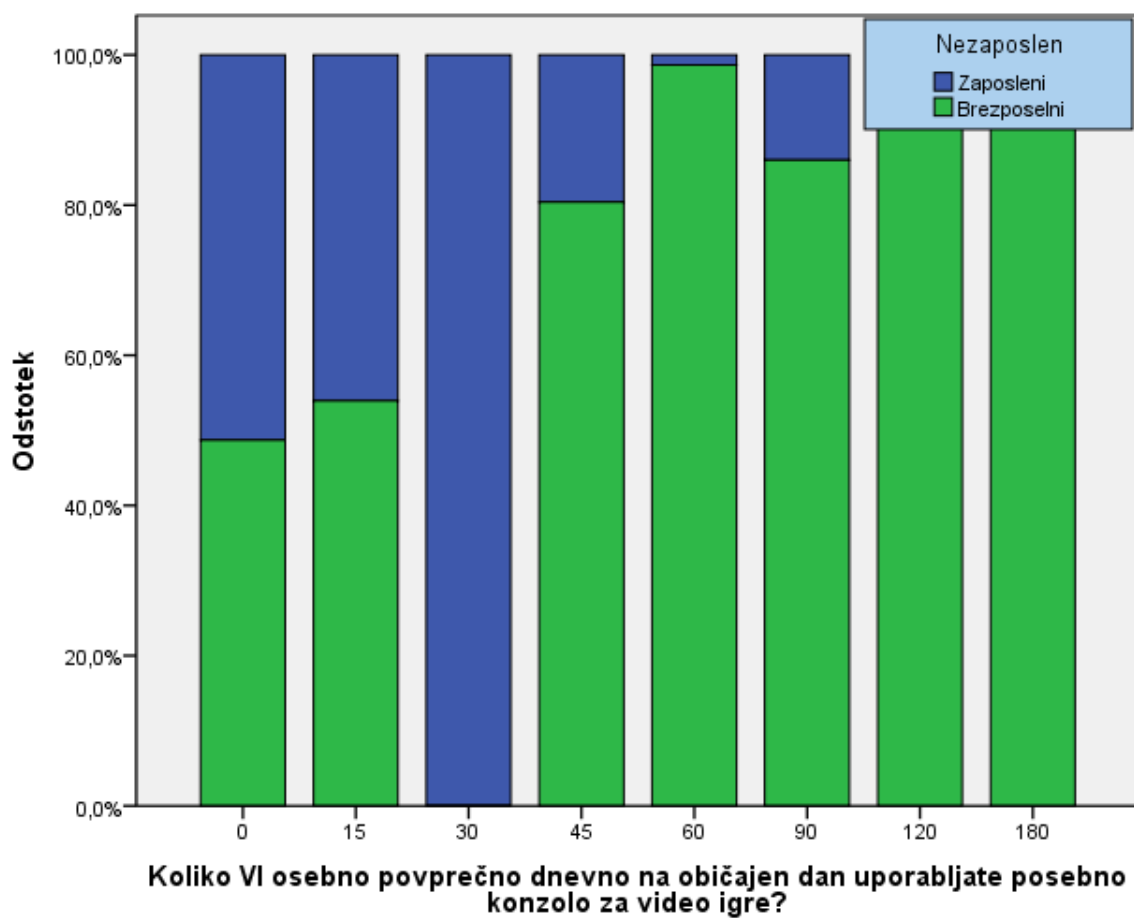
Tabela 12: Povprečne dnevne aktivnosti povezane z mediji (glede na zaposlitveni status)

	Povprečno dnevno na običajen dan uporabljate posebno konzolo za video igre?	Povprečno dnevno na običajen dan na internetu za neslužbene aktivnosti?	Povprečno dnevno na običajen dan prisotni na družbenih omrežjih za neslužbene aktivnosti?	Povprečno dnevno na običajen dan berete knjige?
Zaposlen starš	0	41	26	42
Brezposelni starš	5	53	40	52
Skupaj	1	42	27	43

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Opaziti je, da brezposelni starši več uporabljajo posebno konzolo za igranje video iger, so dalj časa na internetu in družbenih omrežjih za neslužbene aktivnosti in več berejo knjige.

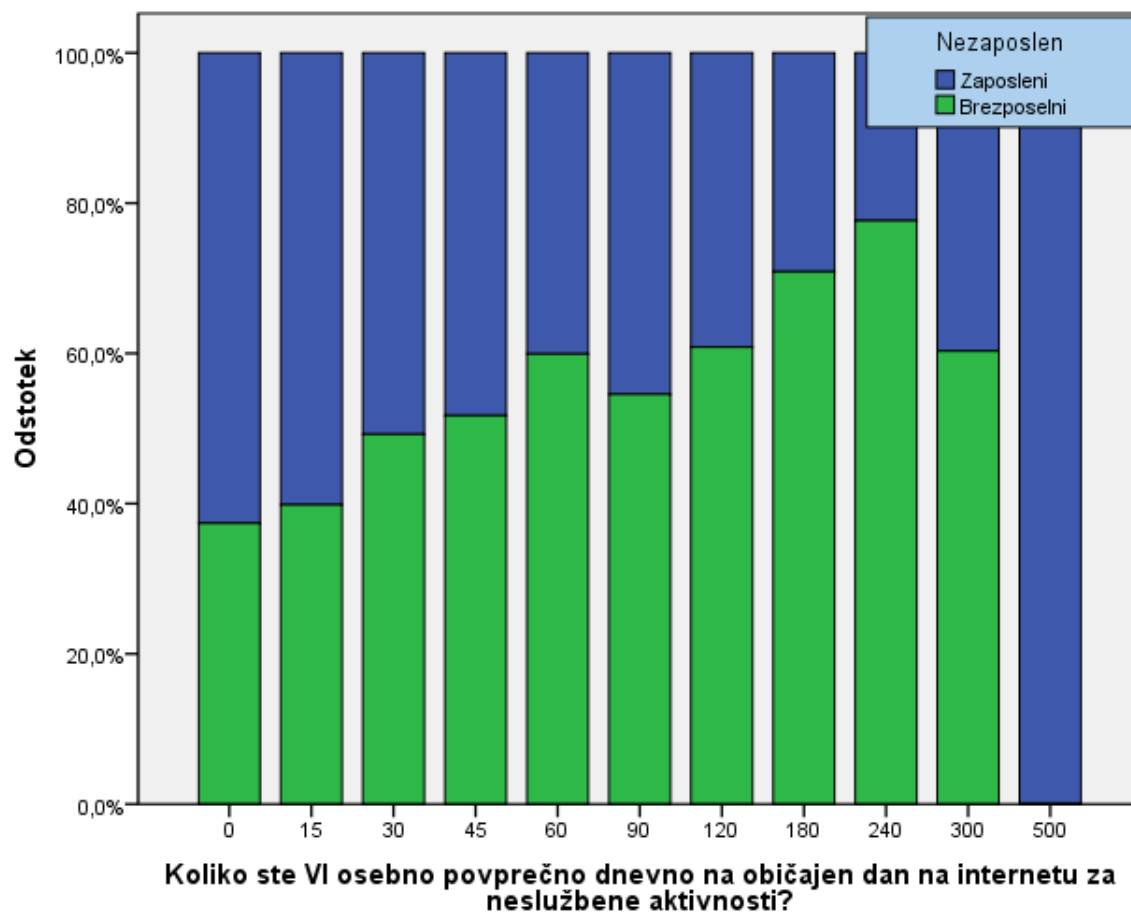
Slika 19: Povprečen čas igranja video iger (glede na zaposlitveni status)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Iz slike je razvidno, da brezposelnost povečuje čas igranja video iger zlasti pri velikih uporabnikih, ki video igre igrajo nad 45 minutami dnevno.

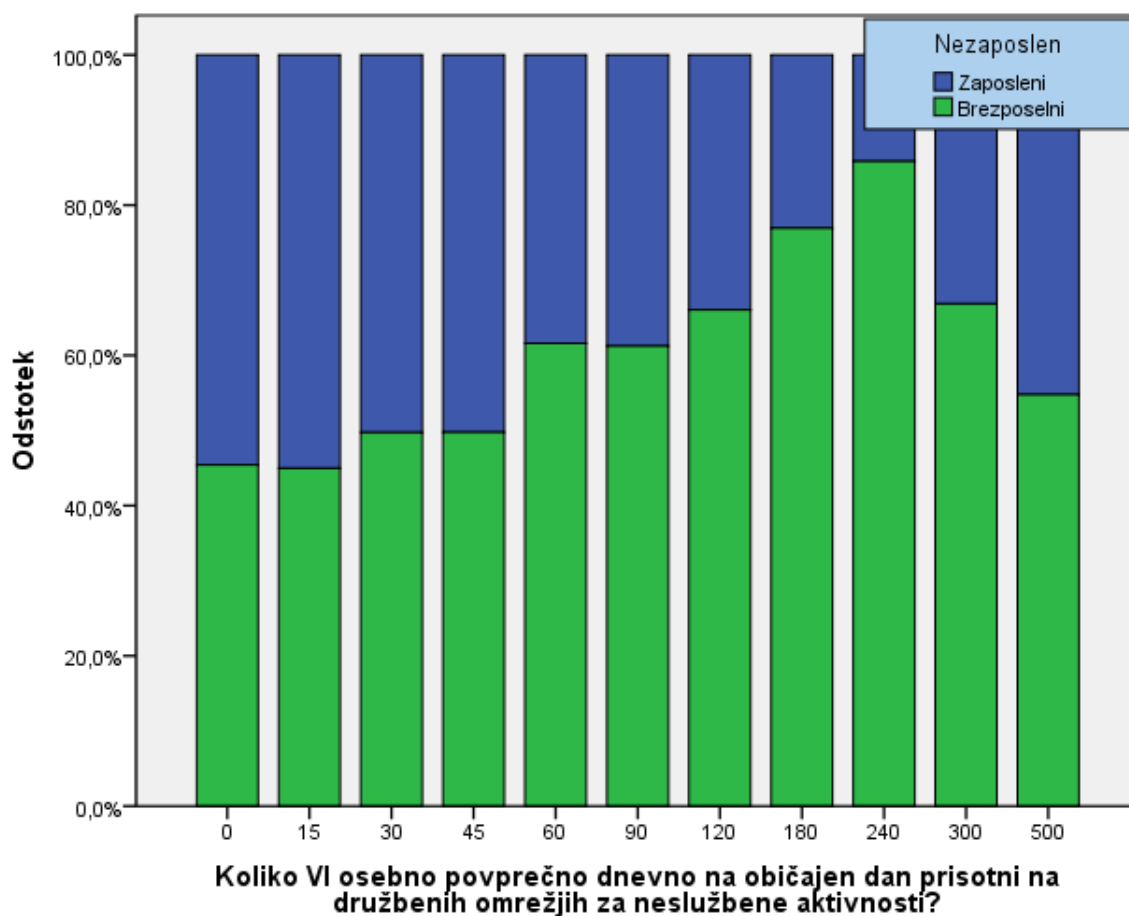
Slika 20: Povprečen čas na spletu za neslužbene aktivnosti v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Razvidno je, da brezposelnost povečuje čas na internetu za neslužbene aktivnosti. V povprečju so zaposleni na internetu za neslužbene aktivnosti 41 minut, brezposelni pa približno četrtno več (53 minut dnevno).

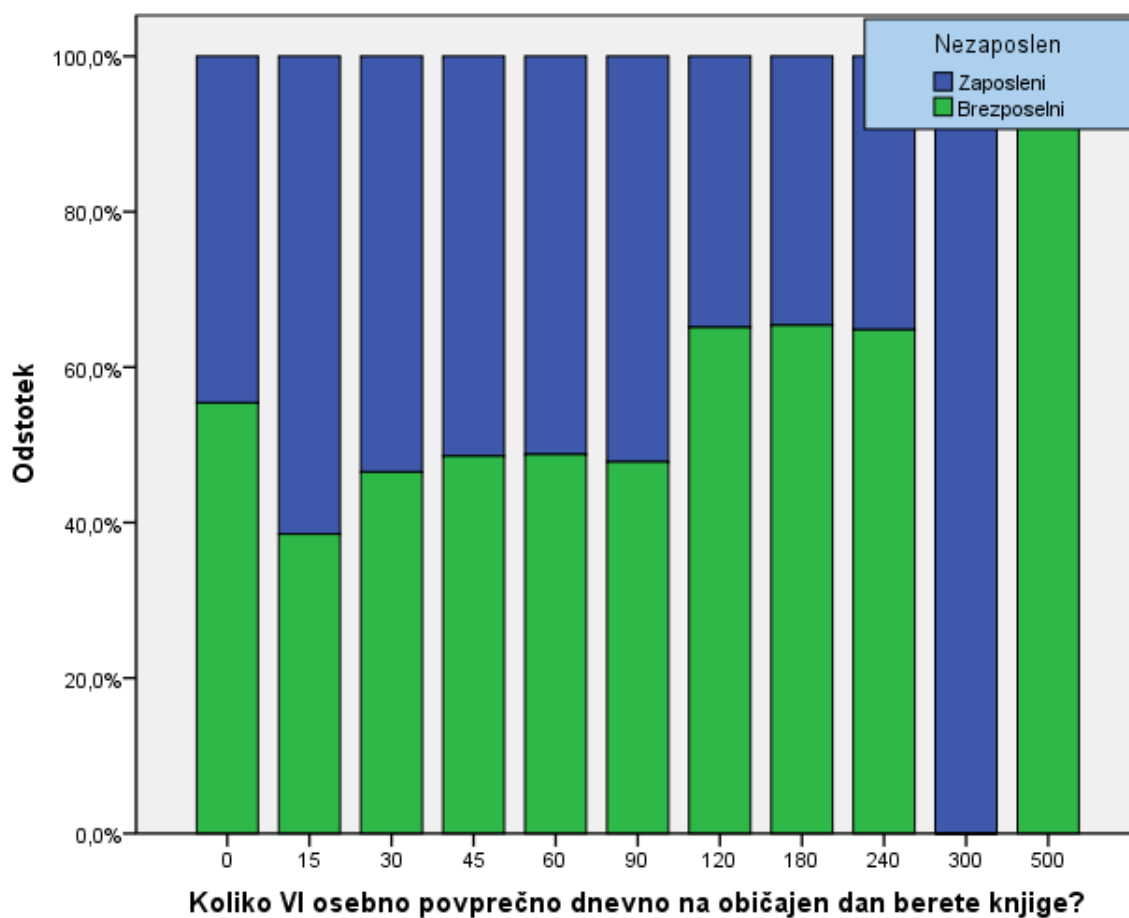
Slika 21: Povprečen čas na družbenih omrežjih (glede na zaposlitveni status)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Iz slike 13 je vidno, da se delež brezposelnih povečuje med večjimi uporabniki družbenih omrežij. V povprečju so zaposleni na družbenih omrežjih 26 minut, brezposelni pa skoraj enkrat več oz. 40 minut dnevno.

Slika 22: Povprečen čas branja knjig v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Brezposelni več berejo knjige (52 minut dnevno) kot zaposleni (42 minut dnevno), kar je lahko odraz tega, da imajo brezposelni lahko več prostega časa.

3.4 Medijska izpostavljenost otrok glede na zaposlitveni status staršev

Analizirali smo tudi mnenja staršev o medijski izpostavljenosti njihovih otrok glede na njihov zaposlitveni status.

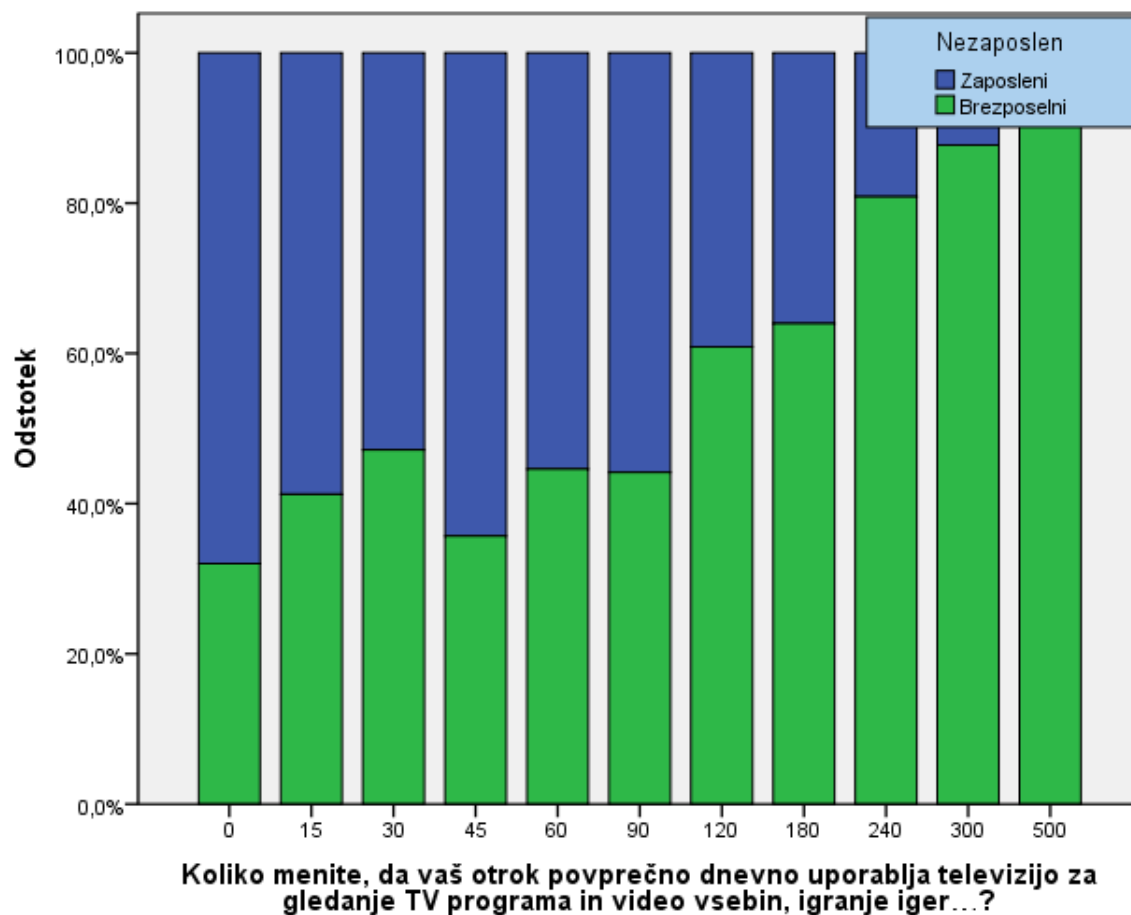
Tabela 13: Povprečna dnevna izpostavljenost otrok različnim medijem (glede na zaposlitveni status starša v minutah)

	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno uporablja televizijo za gledanje TV programa in video vsebin, igranje iger...?	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno posluša radijski program?	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno uporablja računalnik/ tablic?	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno uporablja mobilni telefon za vse namene?	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno bere revije, časopise v papirnati obliki?	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno uporablja posebno konzolo za video igre?
Zaposlen starš	69	22	33	21	22	5
Brezposeln starš	96	34	55	42	37	24
Skupaj	71	23	35	23	24	7

Vir:

Zanimivo je zaposlitveni status povezan tudi z razlikami glede medijske izpostavljenosti njihovih otrok. Ta je za otroke brezposelnih starše na primer za televizijo v povprečju 96 minut v primerjavi otroci zaposelnih starši - 69 minut dnevno. Podobno je tudi za vse ostale izpostavljenosti otrok medijem, ki so v primeru brezposelnosti starše v povprečju med polovico in enkrat bolj izpostavljeni kot v primeru zaposlenih staršev. Posebej velika razlika je glede uporabe posebne konzole za video igre, kjer so otroci brezposelnega starša skoraj petkrat bolj izpostavljeni temu mediju. Razlike med zaposelnimi in brezposelnimi starši jasno prikazujejo tudi spodnje slike.

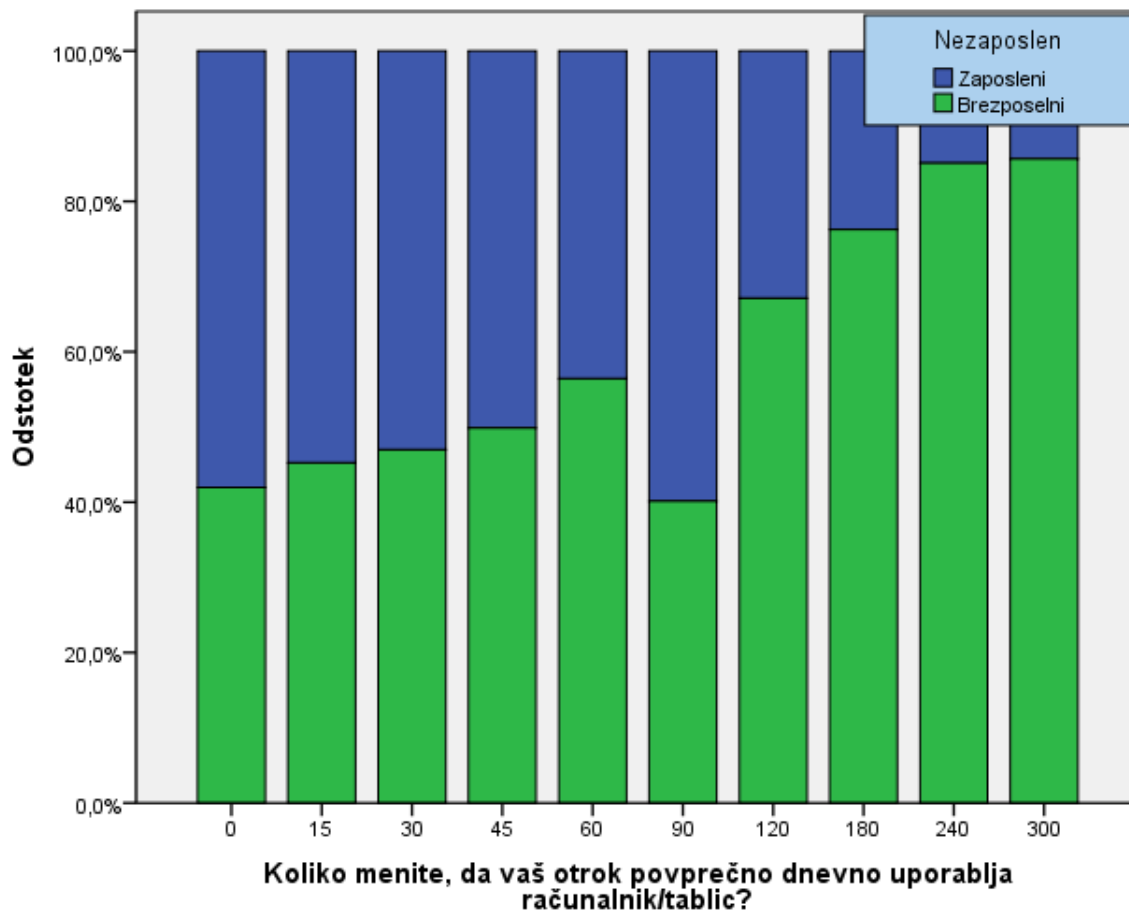
Slika 23: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev televiziji v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

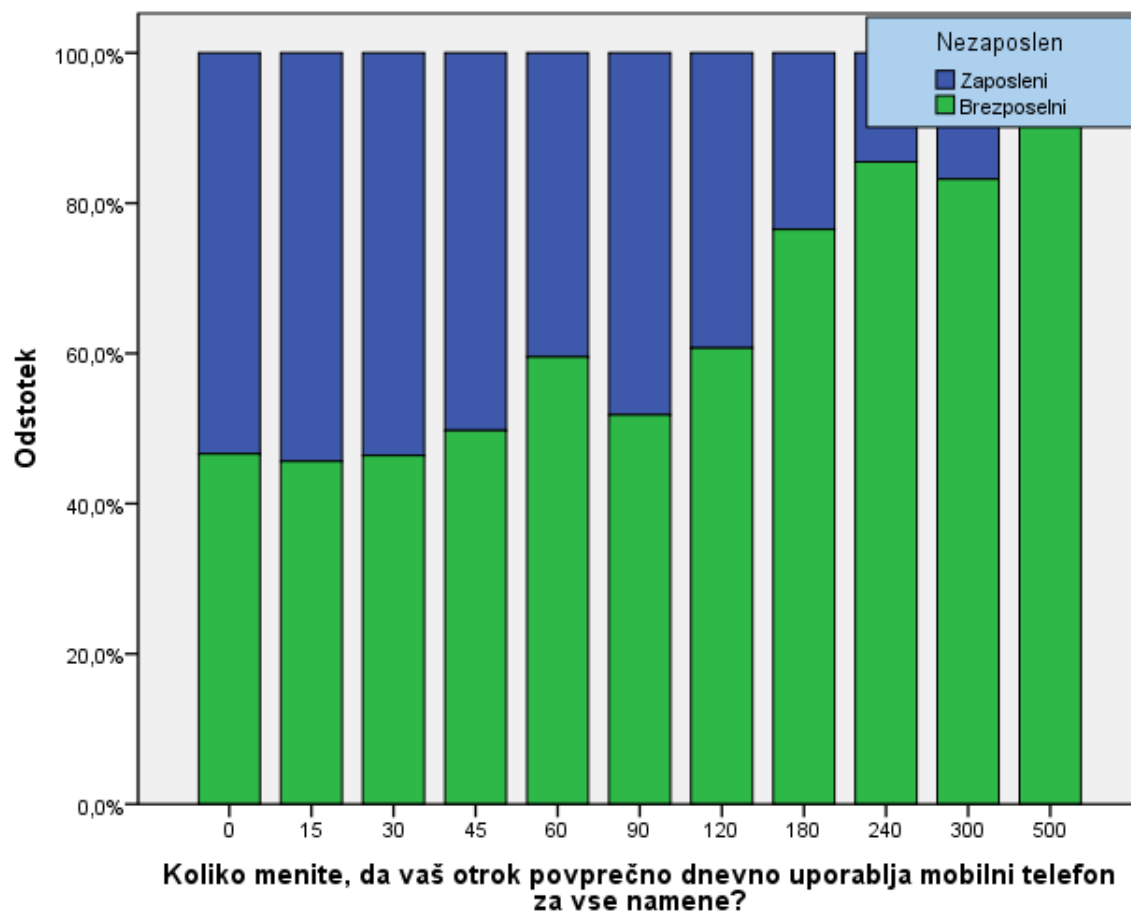
Iz slike je opaziti, da brezposelnost povečuje gledanje televizije otrok zlasti pri velikih uporabnikih televizije.

Slika 24: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev računalniku/tablici v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša)

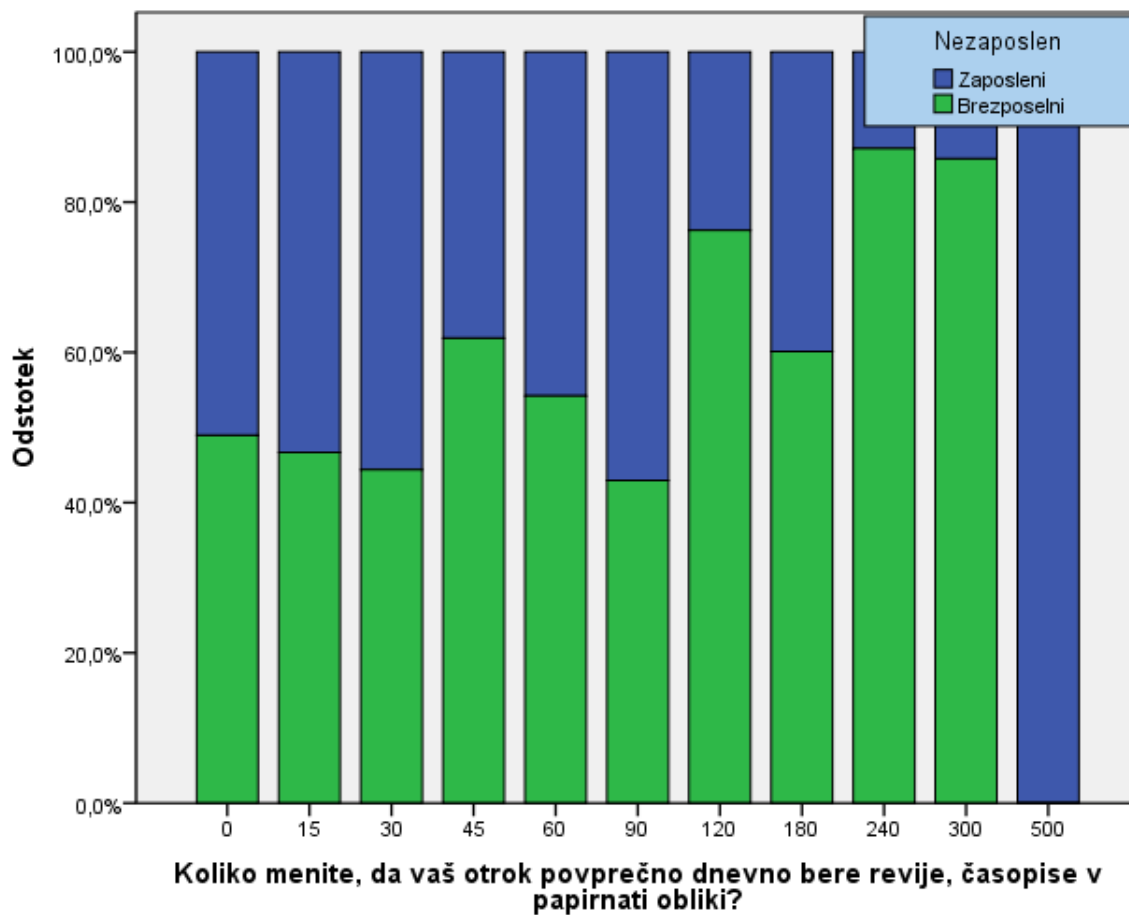
Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Slika 25: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev mobilnemu telefonu v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša)

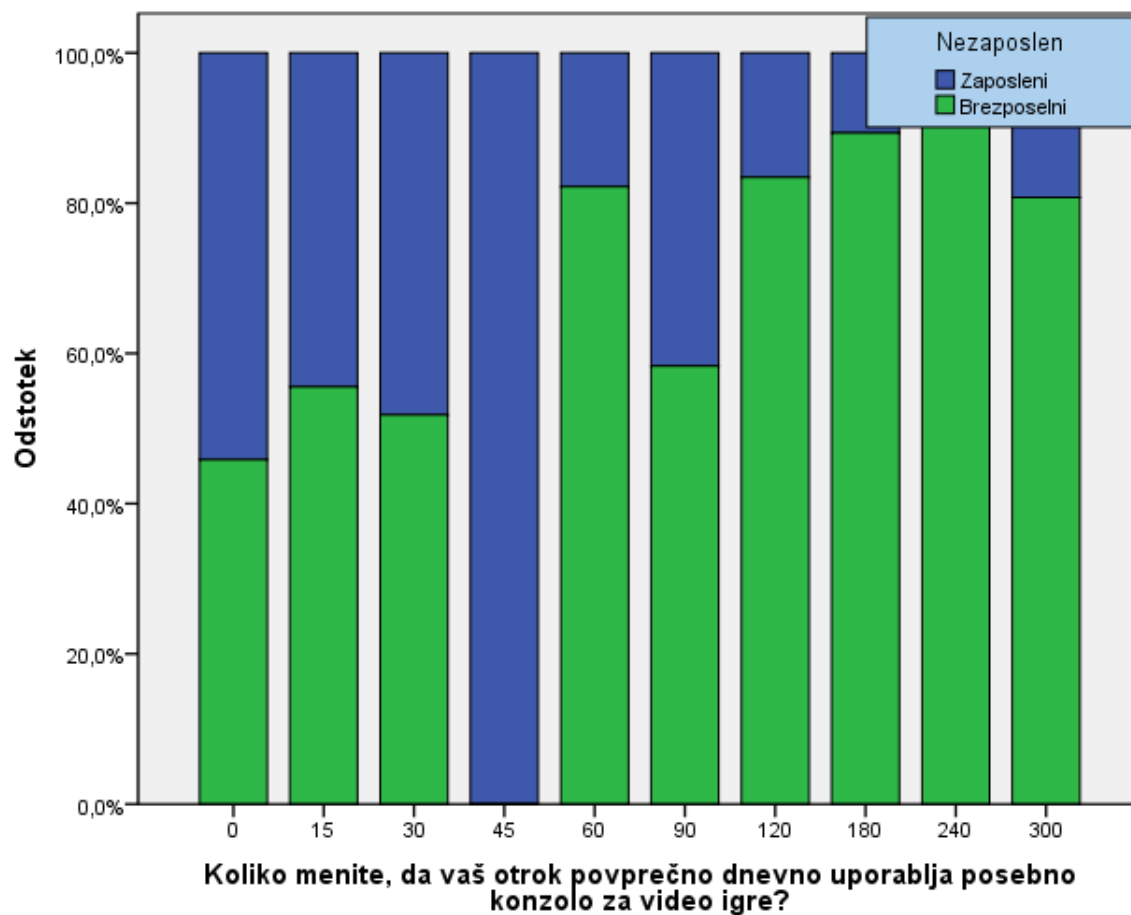
Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Slika 26: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev medijem v tiskani obliki v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Slika 27: Povprečna izpostavljenost otrok anketiranih staršev video igram v minutah dnevno (glede na zaposlitveni status starša)

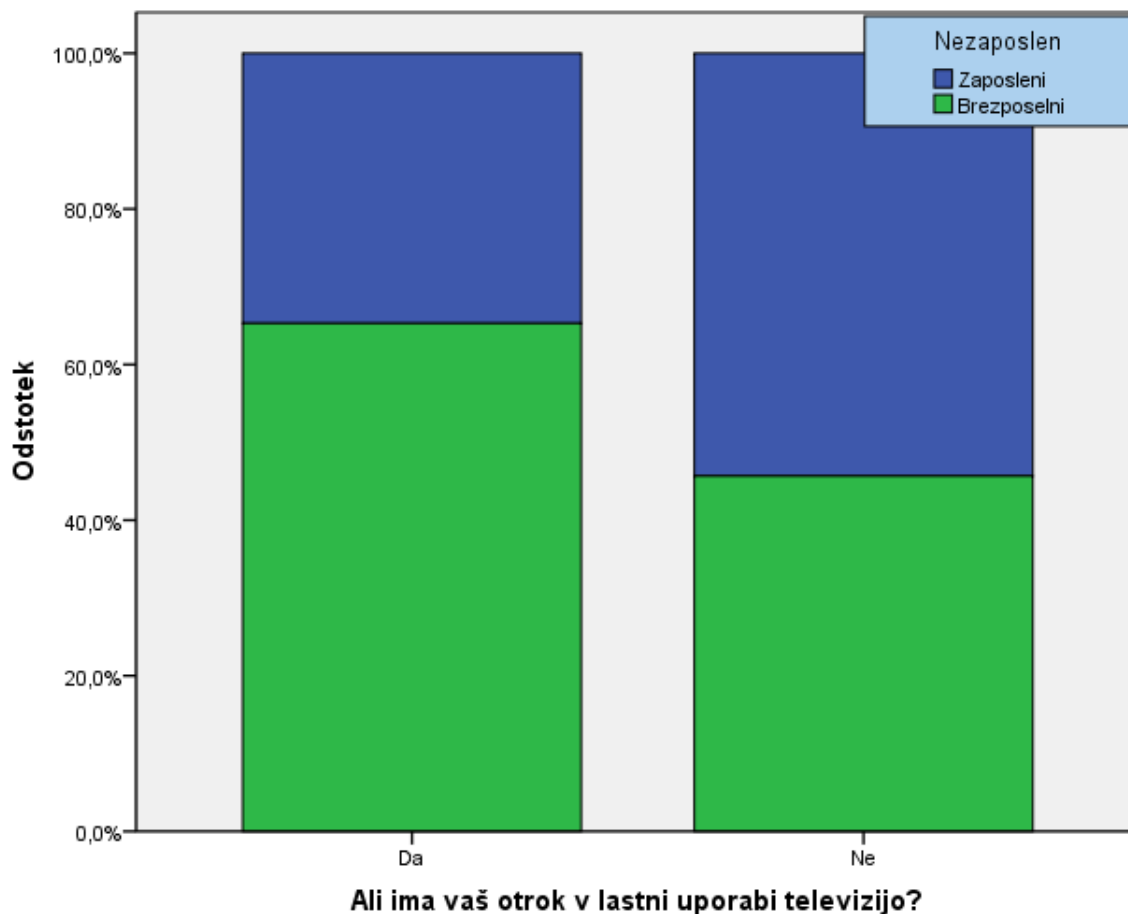

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

3.5 Otrokova raba lastnih medijev glede na zaposlitveni status staršev

Zanimive razlike prikazujejo tudi spodnje slike glede otrokovega lastništva in uporabe različnih medijev s strani otrok.

Slika 28: Ali ima otrok starša v lastni uporabi televizijo (glede na zaposlitveni status starša)

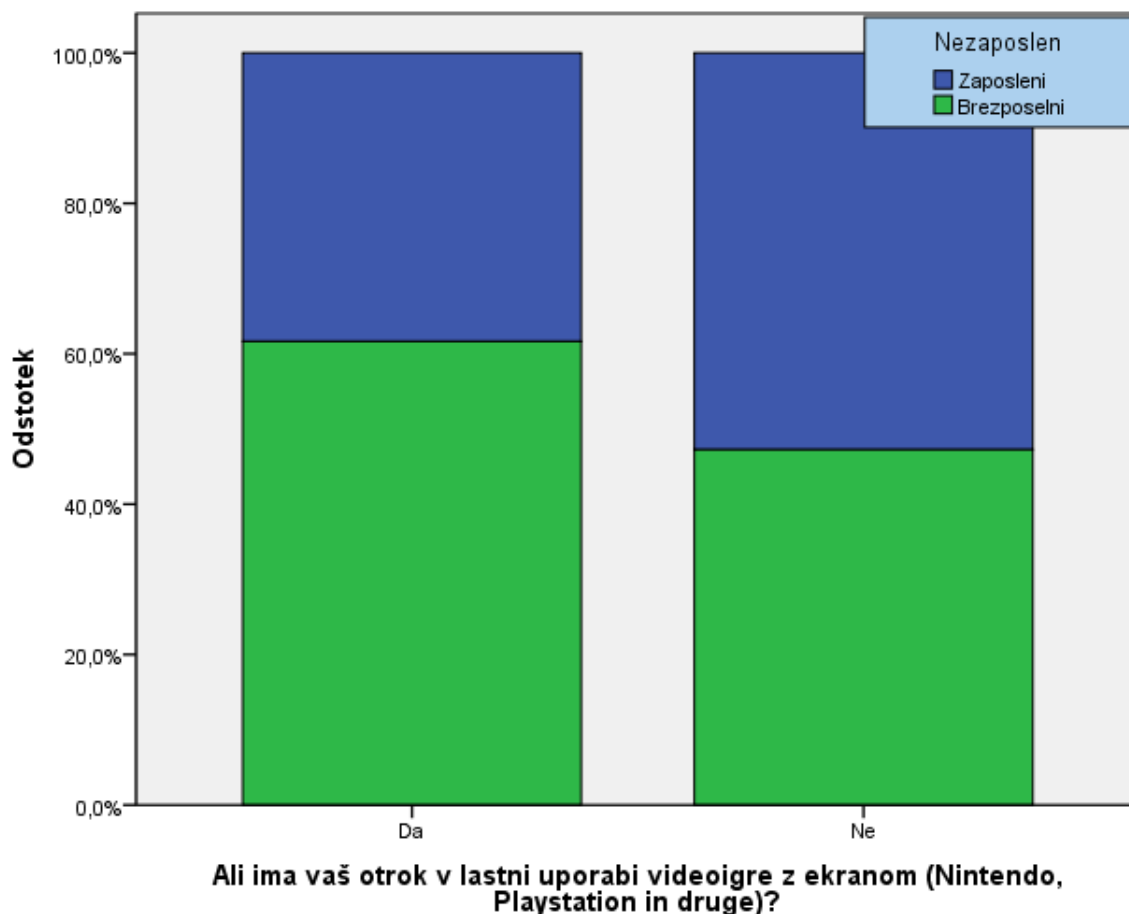

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Iz slike je opaziti, da ima precej več otrok brezposelnih staršev v lastni uporabi televizijo, v primerjavi z otroci zaposlenih staršev.

1

Slika 29: Ali ima otrok starša v lastni uporabi videoigre z ekranom (glede na zaposlitveni status starša)

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Iz slike je opaziti, da ima veliko več otrok brezposelnih staršev v lastni uporabi igre z ekranom v primerjavi z otroci zaposlenih staršev.

3.6 Dnevne medijske aktivnosti otrok glede na zaposlitveni status staršev

V tabeli in spodnjih slikah so jasno vidne precejšnje razlike med aktivnostmi otrok zaposlenih in brezposelnih staršev.

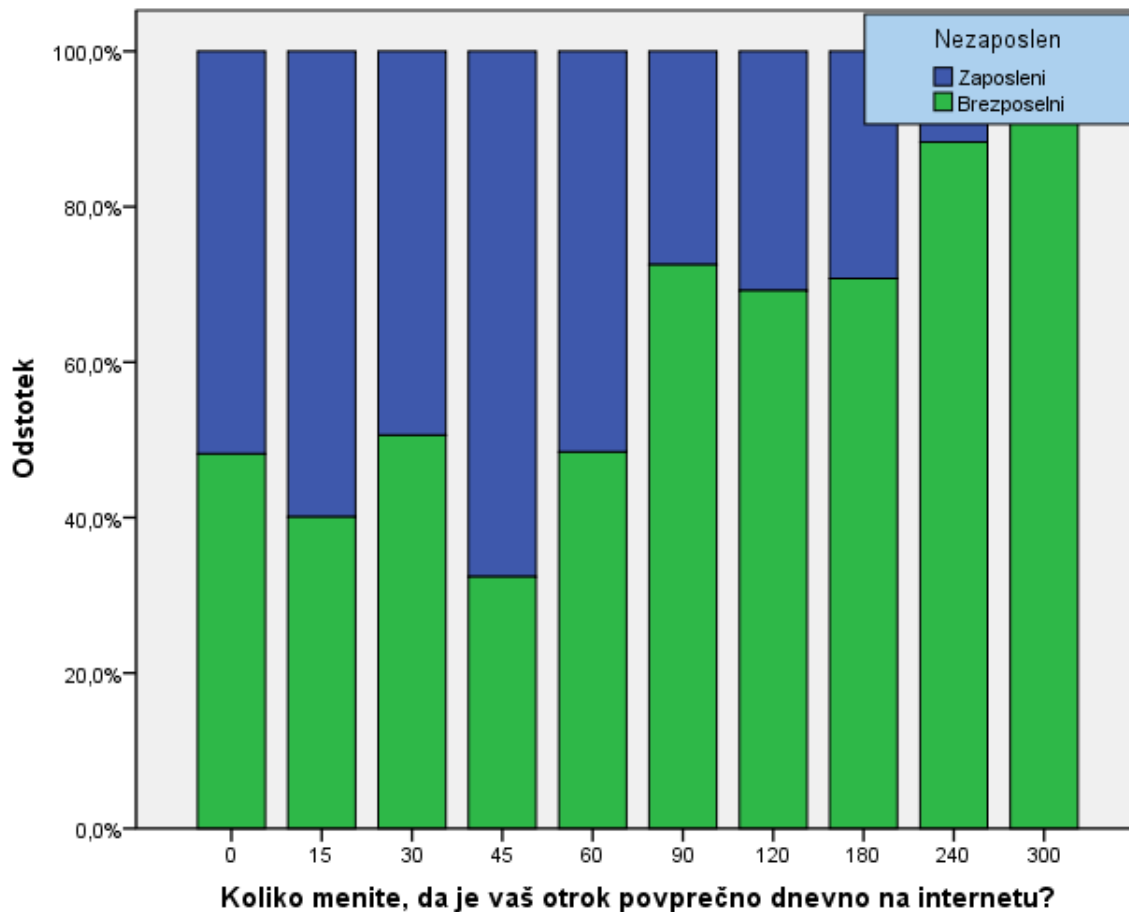
Tabela 14: Medijske aktivnost otrok glede na zaposlitveni status staršev (v minutah)

	Koliko menite, da je vaš otrok povprečno dnevno na internetu?	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno igra video igre ne glede na napravo?	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno igra video igre z nasilno vsebino?	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno posluša glasbo?	Koliko menite, da vaš otrok povprečno dnevno bere knjige (izven šolskih dejavnosti)?	Koliko mislite, da bi moral biti dnevni ekranski limit za starost vašega otroka?
Zaposlen starš	26	28	3	35	29	54
Brezposeln starš	44	48	10	49	39	70
Skupaj	27	30	4	36	29	56

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

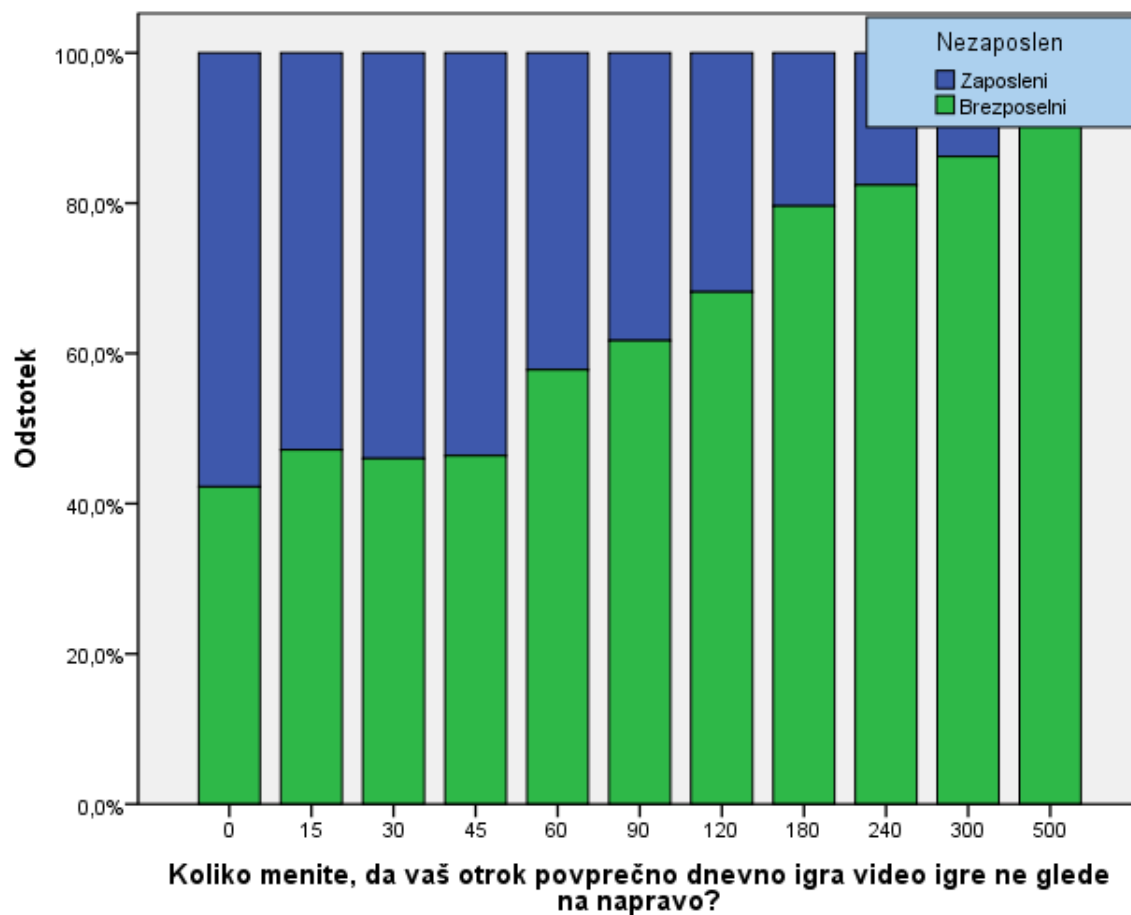
Otroci brezposelnih staršev praktično enkrat več časa preživijo na spletu (44 minut) v primerjavi z otroci zaposlenih staršev (26 minut dnevno). Podobno je tudi za ostale aktivnosti, izstopa pa več kot trikrat večja izpostavljenost video igram z nasilno vsebino (10 minut v primerjavi s 3 minutami). Zelo zanimiva je tudi razlika v mnenju brezposelnih in zaposlenih staršev glede priporočenega dnevnega ekranskega limita. Za brezposelne starše naj bi ta v povprečju znašal 70 minut, za zaposlene pa 54 minut dnevno. Razlike so jasno vidne tudi na spodnjih slikah.

Slika 30: Koliko je povprečno vaš otrok na internetu v minutah dnevno glede na zaposlitveni status?

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

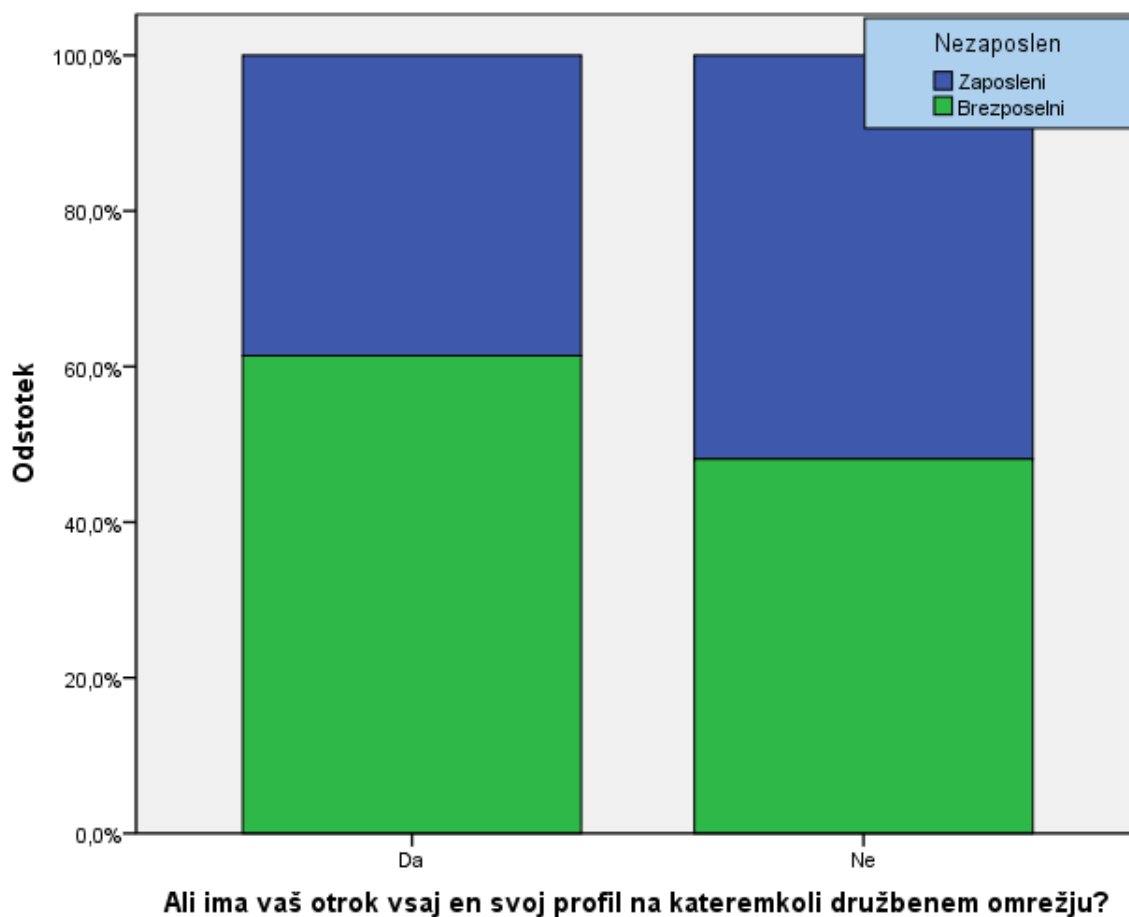
Slika 31: Koliko povprečno vaš otrok igra video igre v minutah dnevno glede na zaposlitveni status?

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

3.7 Otrokovo vedenje na družbenih omrežjih glede na zaposlitveni status staršev

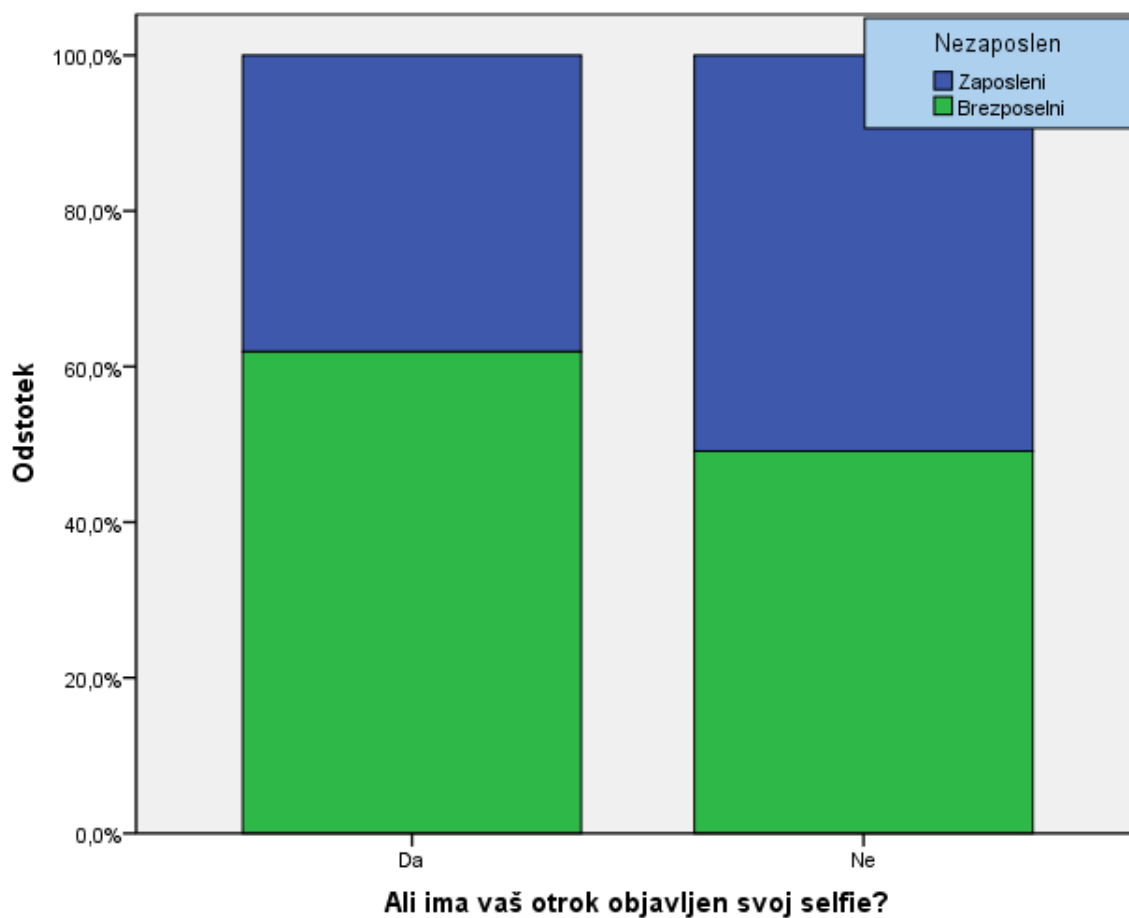
Slika 32: Otrok ima aktiven profil na družbenem omrežju glede za zaposlitveni status starša.

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

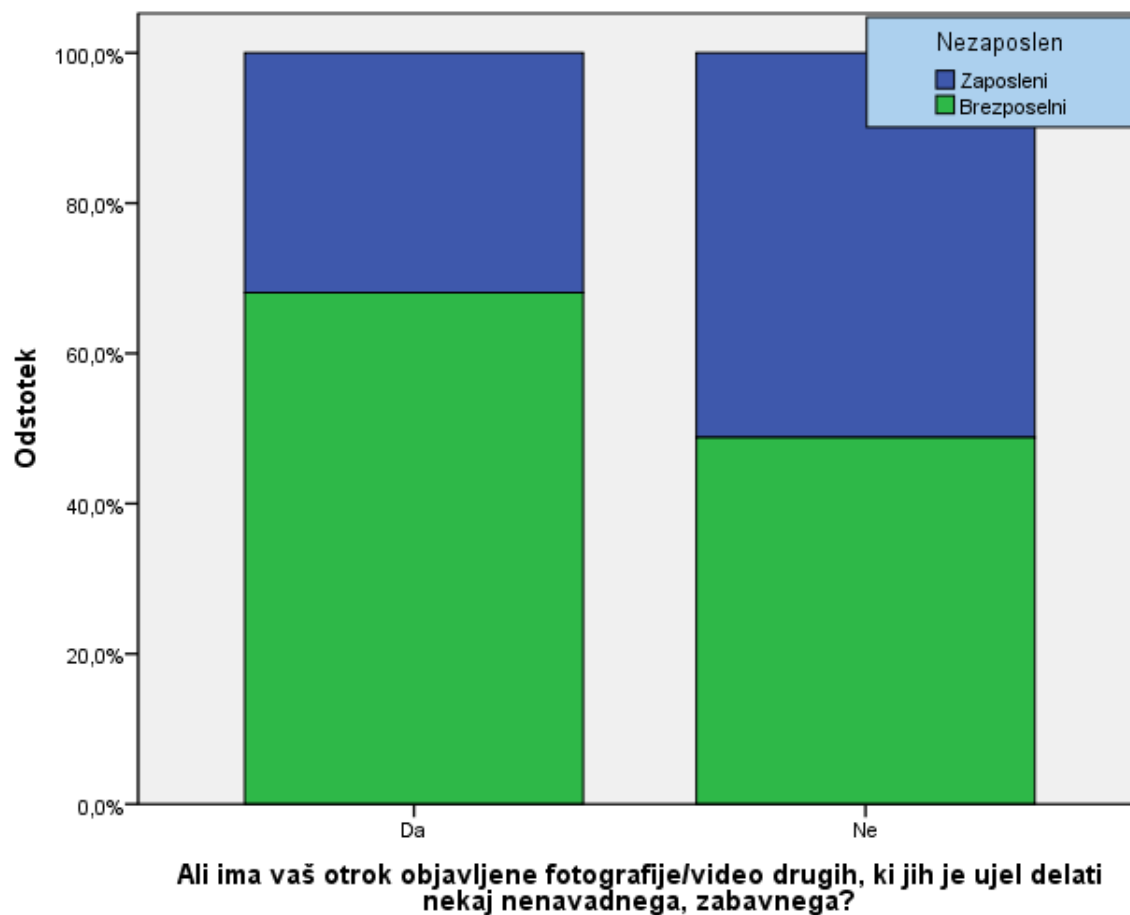
Osnovnošolci brezposelnih staršev imajo pogosteje vsaj en profil na kateremkoli družbenem omrežju.

Slika 33: Otrok ima aktiven profil na družbenem omrežju glede za zaposlitveni status starša.

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

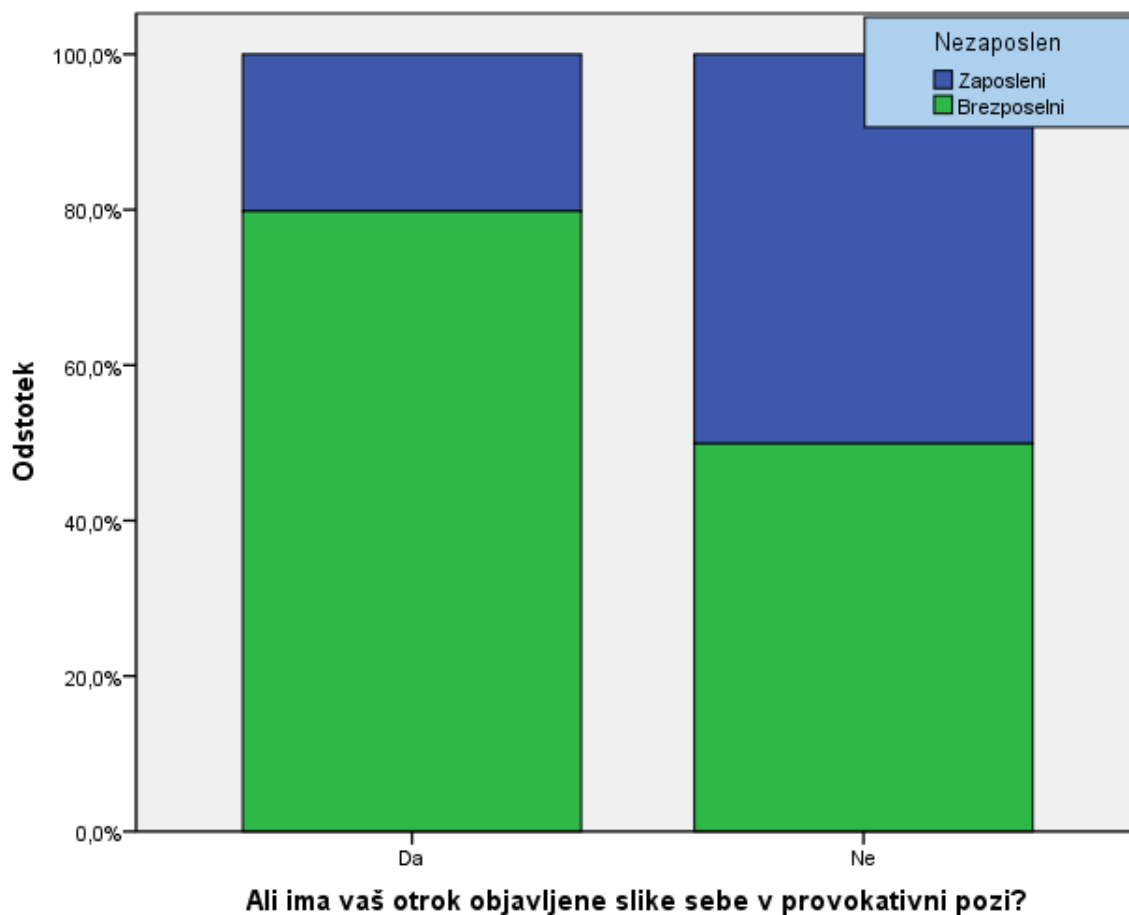
Slika 34: Otrok ima na profilu objavljene fotografije drugih, ki jih je ujel delati nekaj nenavadnega oz. zabavnega glede na zaposlitveni status starša

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Iz zgornje slike je opaziti, da otroci brezposelnih staršev več objavljajo fotografije drugih (nenavadne, zanimive) kot otroci zaposlenih staršev.

Slika 35: Otrok ima objavljene fotografije sebe v provokativni pozi glede na zaposlitveni status starša.

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Iz zgornje slike so razvidne precejšnje razlike med otroci brezposelnih staršev (veliko več objav sebe – otroka v provokativni pozi) v primerjavi z otroki zaposlenih staršev.

3.8 Omejevanje rabe medijev otrok in interpretacija medijskih vsebin

Tabela 15: Interpretacija medijskih vsebin in nakupne navade glede na zaposlitveni status staršev (Likertova lestvica: 1-nikoli, 5-vedno)

	Ali otrok posnema junake, ki nastopajo v medijih?	Ali se z otrokom pogovarjate o tem, kaj vidi v medijih (TV, video ...)?	Kako pogosto otrok v šolo nosi izdelke, ki jih je otrok želel, ker jih je videl v medijih?	Kako pogosto kupite izdelke, ki jih je otrok želel, ker jih je videl v medijih?
Zaposlen starš	2,43	4,01	1,68	2,17
Brezposelnimi starš	2,44	4,01	1,59	2,24
Skupaj	2,43	4,01	1,68	2,17

Večjih razlik v mnenjih zaposlenih in brezposelnih starših glede vpliva medijski vsebin na vedenje otroka ali nakupne navade povezane z medijskimi vsebinami ni. Brezposelni redkeje menijo, da otrok nosi v šolo izdelke, ker jih je videl v medijih, četudi jih pogosteje kupijo (razlike so minimalne).

Tabela 16: Omejevanje rabe medijev in navzočnost staršev ob otrokovi rabi medijev glede na zaposlitveni status starša (Likertova lestvica: 1-nikoli, 5-vedno)

	Ko otrok gleda medije kako pogosto VI osebno otroku omejujete uporabo medijev na otroške programe?	Ko otrok gleda medije kako pogosto VI osebno otroku omejujete programe z nasilno vsebino?	Ko otrok gleda medije kako pogosto VI osebno otroku omejujete programe, kjer je prisotno preklinjanje in grde besede?	Ko otrok gleda medije kako pogosto VI osebno otroku omejujete programe z goloto in spolnimi vsebinami?	Ko otrok gleda medije kako pogosto VI osebno preverjate, kaj otrok gleda/poslušava v medijih]	Ko otrok gleda medije kako pogosto VI osebno otroku dovolite uporabo brez prisotnosti odraslega	Ko otrok gleda medije kako pogosto VI osebno otroku dovolite le programe / video / igre, ki ste jih starši že videli?
Zaposlen starš	3,59	4,58	4,35	4,61	4,12	2,71	3,74
Brezposeln starš	3,54	4,61	4,36	4,61	4,15	2,69	3,86
Skupaj	3,58	4,58	4,35	4,61	4,13	2,71	3,74

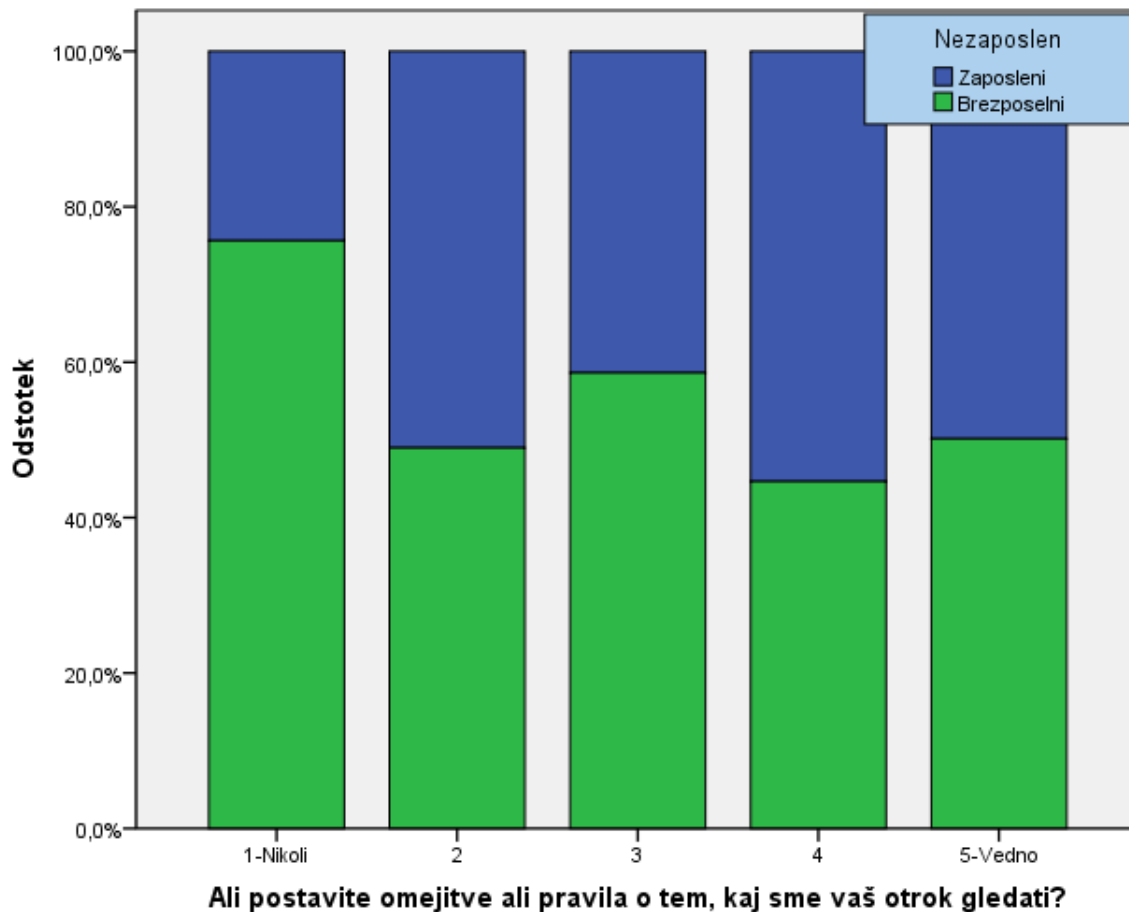
Nadaljevanje tabele

	Ali postavite omejitve ali pravila o tem, kaj sme vaš otrok gledati?	Ali ste navzoči medtem, ko je otrok v stiku z mediji (gleda TV, video ...)?	Ko moj otrok preneha uporabljati internet, preverim zgodovino spletnih strani.	S svojim otrokom se pogovarjam o objavljanju informacij na spletu.	S svojim otrokom se pogovarjam o neprimernih vsebinah, ki jih vidi v medijih.	Uporabljam storitve starševskega nadzora na spletu ali televiziji (zaklepanje dostopa do neprimernih vsebin).
Zaposlen starš	4,49	3,90	2,57	3,66	4,07	3,21
Brezposelnim i starš	4,40	3,92	2,81	3,74	4,09	3,40
Skupaj	4,48	3,91	2,59	3,68	4,08	3,23

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

Ni razlik v omejevanju rabe medijev in prisotnostjo starša, ko otrok uporablja medije, med zaposlenimi in brezposelnimi starši ni. Malenkostno odstopajo le večkratno preverjanje zgodovine spletnih strani in bolj pogost starševski nadzor s strani brezposelnih staršev. Na drugi strani brezposelni starši redkeje postavljajo omejitve glede tega, kaj sme otrok gledati, kar je razvidno tudi iz spodnje slike.

Slika 36: Ali starš postavlja omejitve ali pravila o tem, kaj sme njihov otrok gledati (glede na zaposlitveni status)

3.9 Primerna starost otrok za samostojno rabo medijev

Iz spodnje tabele ni razvidnih bistvenih razlik pri presojanju primerne povprečni starosti otrok za samostojno rabo medijev glede na zaposlitveni status staršev.

Tabela 17: Mnenja o primerni starosti otroka za samostojno uporabo medijev (glede na zaposlitveni status starša)

	Pri katerem letu otroka je primerno, da otrok samostojno za zabavo uporablja svoj pametni telefon?	Pri katerem letu otroka je primerno, da otrok samostojno za zabavo igra video igre?	Pri katerem letu otroka je primerno, da otrok samostojno za zabavo brska po internetu?
Zaposlen starš	11,26	9,28	10,54
Brezposelni starš	11,00	8,97	10,30
Skupaj	11,24	9,25	10,52

Vir: Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci v Sloveniji (1-6 razred) (Rek in Milanovski-Brumat, 2016)

4 POVZETEK

Ugotovitve analize podatkov OFCOM (2015):

- Dnevno prisotnost iskalcev zaposlitev na spletu je 11 ur tedensko, kar je okvirno sicer primerljivo z zaposlenimi, ki pa so večino tega časa na spletu v službi (od 11 ur na teden skoraj 9 ur – verjetno gre za z delovnim mestom povezane aktivnosti).
- Praktično vsi (98%) iskalci zaposlitve gledajo Youtube.
- Iskalci zaposlitve se ne razlikujejo od povprečja glede prisotnosti na družbenih omrežjih.
- Iskalci zaposlitve dosegajo najvišjo vrednost (najvišje strinjanje s trditvijo) glede ostalih skupin pri trditvi: »Dokler splet zagotavlja dobre strani, ni pomembno, kdo jih financira».
- Iskalci zaposlitve tudi v primerjavi z drugimi najbolj od vseh skupin verjamejo temu, kar vidijo na družbenih omrežjih.

Analiza podatkov Medijska pismenost v Sloveniji (2014). Pomembne ugotovitve so:

- Iskalci zaposlitve ne izstopajo od povprečja glede pogostosti gledanja televizije in poslušanja radia.
- Iskalci zaposlitve manj kot je povprečje berejo tiskan časopis.
- Veliko večji delež zaposlenih v primerjavi z iskalci zaposlitve dnevno bere knjige.
- Iskalci zaposlitve več igrajo video igre kot zaposleni.
- Iskalci zaposlitve povečini pogosteje uporabljajo splet kot zaposleni.
- Skoraj vsi brezposelni imajo profil na družbenih omrežjih. Veliko (podobno kot pri študentih) jih ima tri ali več profilov.
- Iskalci zaposlitve se najmanj strinjajo s trditvami, da je težko razumeti, pisati, opredeliti in vrednotiti informacije, ki jih dobijo na spletu. Te kompetence vrednotijo višje kot ostale skupine.
- Iskalci zaposlitve bi pogosteje od povprečja objavili, kaj delajo zadnje čase, kako se počutijo na splošno in fotografije iz zabave.

Analiza podatkov Mediji in osnovnošolci (1.-6. razred) v Sloveniji (2016). Pomembne ugotovitve so:

- Brezposelni starši v povprečju dnevno uporabljajo televizijo precej več (95 minut) kot zaposleni (67 minut). Precej več uporablja tudi mobilni telefon, poslušajo radio in berejo časopise in revije.
- Brezposelni manj uporabljajo računalnik ali tablico, kar je lahko posledica neuporabe za službene namene.
- Brezposelni starši več uporabljajo posebno konzolo za igranje video iger, so dalj časa na internetu za neslužbene aktivnosti.

- Brezposelni starši so več na družbenih omrežjih (zaposleni na družbenih omrežjih 26 minut, brezposelni pa skoraj enkrat več oz. 40 minut dnevno).
- Otroci brezposelnega starša gledajo televizijo v povprečju 96 minut dnevno v primerjavi z otrokom zaposlenega starša, ki gleda televizijo v povprečju 69 minut dnevno. Podobno je tudi za vse ostale izpostavljenosti otrok medijem. Osnovnošolski otroci brezposelne starše so v povprečju med polovico in enkrat bolj izpostavljeni medijem kot otroci zaposlenih staršev. Posebej velika razlika je glede uporabe konzole za video igre, kjer so otroci brezposelnih staršev skoraj petkrat bolj izpostavljeni temu mediju.
- Otroci brezposelnih starša imajo večkrat v lastni uporabi televizijo in video igre z ekranom kot otroci zaposlenih staršev.
- Otroci brezposelnih staršev praktično enkrat več časa preživijo na internetu (44 minut) v primerjavi z otroci zaposlenih staršev (26 minut dnevno). Podobno velja tudi za ostale aktivnosti povezane z mediji (poslušanje radia, uporabo računalnika, telefona in branje revij ter časopisov). Izstopa pa več kot trikrat večja izpostavljenost video igram z nasilno vsebino (10 minut za otroke brezposelnega starša v primerjavi s 3 minutami otroka zaposlenega starša).

5 VIRI

Andreassen, Cecilie Schou, Torsheim, Torbjørn in Ståle Pallesen. Use of online social network sites for personal purposes at work: does it impair self-reported performance?1.

Comprehensive Psychology, 2014; 3 (1): DOI: 10.2466/01.21.CP.3.18

Ofcom (2015): Database-Media Literacy Tracker 2015 Adults. London, UK: Ofcom -

Independent regulator and competition authority for the UK communications industries.

Dostopno prek: <https://www.ofcom.org.uk/research-and-data/media-literacy-research/adults-media-use-and-attitudes>. (15.8.2016)

Ofcom (2016): Adults' media use and attitudes 2016. London, UK: Ofcom - Independent

regulator and competition authority for the UK communications industries. Dostopno prek:

<https://www.ofcom.org.uk/research-and-data/media-literacy-research/adults-media-use-and-attitudes>. (15.8.2016)

Pew Research Center (2016): Social Media and the Workplace. Dostopno prek:

<http://www.pewinternet.org/2016/06/22/social-media-and-the-workplace/> (15.8.2016)

Proskauer (2014): Social Media in the Workplace Around the World 3.0.

<http://www.proskauer.com/files/uploads/social-media-in-the-workplace-2014.pdf> Dostopno (16.12.2016)

Rek Mateja, Kovačič Andrej in Milanovski Brumat Kristina (2014): Medijska pismenost 2014 . Slovenija: Fakulteta za medije.

Rek Mateja in Milanovski Brumat Kristina (2016a): Mediji in predšolski otroci v Sloveniji.

Ljubljana: Fakulteta za medije.

Rek Mateja in Milanovski Brumat Kristina (2016b): Mediji in srednješolci v Sloveniji.

Ljubljana: Fakulteta za medije.

Rek Mateja in Milanovski Brumat Kristina (2016c): Mediji in osnovnošolci v Sloveniji.

Ljubljana: Fakulteta za medije.

Zavod RS za zaposlovanje (2015): Dolgotrajno brezposelen osebe.

https://www.ess.gov.si/_files/7100/Analiza_DBO.pdf